

Aναρχία

Αρ.φυλ. 19, δρχ. 100

Ιούλιος 1990

Τ.Θ. 26050 10022 ΑΘΗΝΑ

ENANTIA ΣΤΗΝ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ

Ο που και να κοιτάζουμε σήμερα μας πλημμυρίζει η πίκρα της διαπίστωσης πως οι ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΙΑ ΑΝΘΡΩΠΟΙ. Και δεν κοιτάζουμε θέθαια προς την πλευρά των εκμεταλλευτών. Αυτοί έτσι η αλλοιώς δεν πληρούσαν ποτέ τους ανθρώπινους όρους. Κοιτάζουμε μέσα στον δικό μας χώρο, τον χώρο των εκμεταλλευμένων από την σύγχρονη κυριαρχία. Σ' αυτόν τον χώρο διαπιστώνουμε πως οι άνθρωποι έχουν εγκαταλείψει όλες εκείνες τις θεμελιακές αρχές που οριζόντουσαν από την θέση τους μέσα στην κοινωνία, δηλ. τις ταξικές αρχές. Και το πιο σοθαρό ίσως: εγκατέλειψαν τα στοιχεία της ανθρώπινης φύσης τους για να δεχθούν «με την θία η όχι δεν έχει σημασία» τις αρχές, τις αξίες, τις συμπεριφορές, τις συνθήκες, ενός πολιτισμού που το μόνο που γνωρίζει μέχρι σήμερα να κάνει με τον καλύτερο τρόπο είναι να διαχειρίζεται την εκμετάλλευση των ανθρώπων από άλλους ανθρώπους.

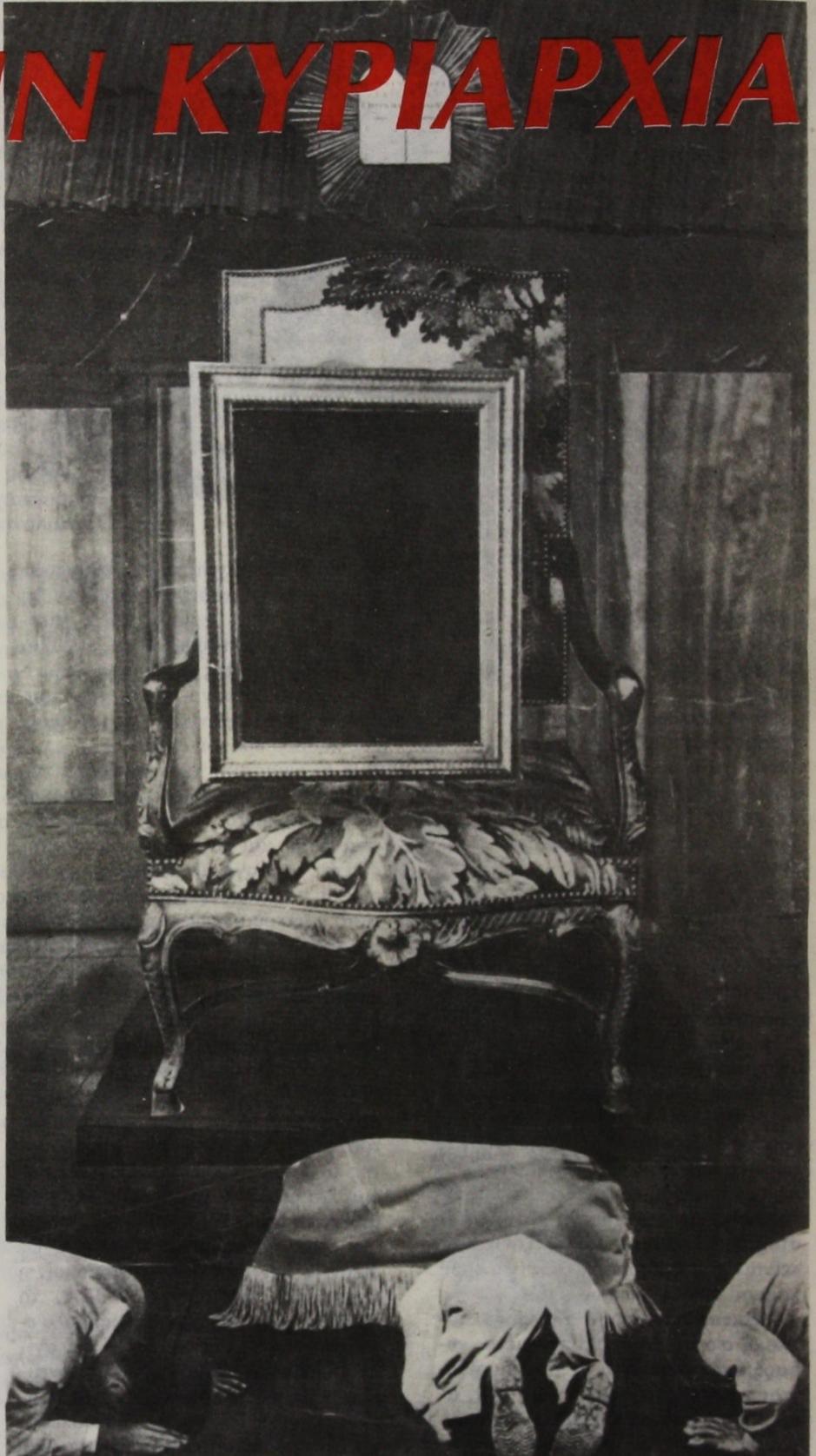
Οι άνθρωποι αυτοί εγκαταλείποντας τις αρχές της ταξικής τους θέσης, εγκατέλειψαν την νομιμότητα του αγώνα τους, το δίκαιο και την ηθική που αυτός δημιουργεί και αποδέχθηκαν την νομιμότητα της κυριαρχίας. Ετσι η διαχωριστική γραμμή μεταξύ του κόσμου της κυριαρχίας και του κόσμου των κυριαρχούμενων, σθήστηκε, μετατράπηκε σε ψευτο-διαχωριστικές γραμμές που χώρισαν ουσιαστικά τον κόσμο των εκμεταλλευμένων μέσα από τους ανταγωνισμούς που αυτές δημιούργησαν. Και οι άνθρωποι αυτοί εγκατέλειψαν τις αρχές της ταξικής τους θέσης γιατί ήταν η αναγκαία επιλογή της κυριαρχίας. Από μια στιγμή στην ιστορία και μετά, η εκμετάλλευση μη μπορώντας να λειτουργήσει με το συντριπτικό μέρος της κοινωνίας εναντίον της προτίμησης τον δρόμο της συμμαχίας-ενσωμάτωσης.

Ετσι σιγά-σιγά κατόρθωσε να ανακηρυχθεί από όλους και από τους εκμεταλλευμένους, σαν η μοναδική νόμιμη κοινωνική ύπαρξη. Άλλοτε με ολιγότερη, άλλοτε με περισσότερη συνέναση ενσωμάτωσε τα πάντα μέσα στους διάφορους πολιτικούς, οικονομικούς, ιδεολογικούς κλπ μηχανισμούς της, αντικαθιστώντας τις ταξικές διαθέσεις του εχθρού της με διαχειριστικές διαθέσεις που ήταν γι' αυτήν λειτουργικές, αφού παρήγαγαν σχεδόν τον πολιτισμό της. Και το σπουδαιότερο, αν και ανταγωνιστικές ήταν ακίνδυνες. Και αυτό το τελευταίο ήταν που την ενδιέφερε περισσότερο.

Παράλληλα με την πορεία αυτή της κυριαρχίας, μιας πορείας γεμάτης από στάδια, αλλαγές στρατηγικών, μετώπων και συμμαχιών, αλλά και από αμέτρητα θύματα, «αυτό ας μην το ξεχνάμε ποτέ», ο άνθρωπος ακολούθησε την δικιά του πορεία προς την ολοκληρωτική μεταμόρφωση. Αποχωρίσθηκε από την φυσιognomia του ταξικού αγωνιστή. Αντικατέστησε την διάθεση για αγώνα ενάντια στον εχθρό του με τις διαθέσεις που με έντεχνο τρόπο αυτός ο τελευταίος του επέβαλλε. Διαθέσεις φυσικά μέσα στο πλαίσιο των δικών του νόμων.

Το πρότυπο του «νέου» ανθρώπου που αναδύθηκε από όλη αυτήν την διαδικασία ήταν ακριβώς το αποτέλεσμα της σύνθεσης των δύο αντίπαλων κόσμων. Μια καρικατούρα ανθρώπου αφού και εκμεταλλευμένος συνέχιζε να είναι, αλλά και πίστευε πως δια μέσου της νομιμότητας θα μπορούσε να αλλάξει τον κόσμο του. Βέθαια τον κόσμο του δεν τον άλλαξε. Απλώς διάχυσε την κυριαρχία μέσα στην κοινωνία δίνοντάς την την νομιμότητα που αυτή αναζητούσε. Και αυτός έγινε ο υπήκοος και βέθαια ο υπάκουος στην νομιμότητα.

συν. σελ. 3

Η “ΠΡΟΤΑΣΗ” ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΗΣ ΤΑΞΗΣ: ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΗΣ «ΕΥΤΥΧΙΑΣ»

Το κείμενο που ακολουθεί δεν έχει την μορφή ενός ενιαίου άρθρου, αλλά αποτελεί μια προσπάθεια διατύπωσης κριτικών σχέψεων απέναντι στην όψη μη καπιταλιστική κυριαρχία, στην πραγμοποιημένη ανθρώπινη «ευτυχία» (του «ποδοτικού» επαναστατικού αιτήματος) και επιχειρεί μια αποσπασματική αναφορά στο φαινόμενο του εναλλακτισμού.

Το διαφορετικό, το νέο, οι έξυπνες λύσεις, οι αντιστοιχίες στις ευρηματικές απαντήσεις και τις προσδοφόρες ερωτήσεις, οργανικά

στοιχεία στην ανάπτυξη του διαφημιστικού σχεδιασμού, οργανικά στοιχεία στην κατάστρωση και τον αναγκαίο εμπλουτισμό της διαφημιστικής διαβίωσης σ' αυτόν τον παραπαίοντα πολιτισμό της ανικανοποίητης «ικανοποίησης» και της διασκεδαστικής μανίας.

Η λειτουργικότητα και η ταχύτητα, ο ρυθμός και η ανάπτυξη, πολιτισμικοί δείκτες, αδιαχώριστες παράμετροι κατανόησης του ανώμαλου, παρανοικού νοήματος της κατακερματισμένης ανθρώπινης ζωής.

Η πανανθρώπινη «απελευθερωτική πρόταση» της διευθυντικής τάξης: η πραγμοποίηση του νοήματος της «ευτυχίας», το κυνήγι του χαμένου επί της γης παραδείσου.

Το πρόταγμα της «ευτυχίας» πλαισιωμένο στις «αξίες» της μολυσματικής υπεραφθονίας, της επιδημικής κατανάλωσης, της επικερδούς ειδίκευσης, της αποδοτικής λογικής δίνει το δικό του νόημα στην οντολογική διάσταση του ανθρώπου και πιστοποιεί

συν. σελ. 2

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- .DATASABOTAGE
- .ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΔΡΟΜΗ
- .ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΣΤΟ ΚΚΕ
- .ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ
- .ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΨΥΧΡΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ
- .ΠΟΛΩΝΙΑ: Η ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.
- .ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΚΙΝΕΖΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ
- .ΔΙΕΘΝΗ
- .ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η “ΠΡΟΤΑΣΗ” ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΗΣ ΤΑΞΗΣ

από σελ. 1

με το πιό φαντασμαγορικό τρόπο το «τέλος» της ιστορίας και το «τέλος» - απαγορευτικά - της ερμηνείας της ιστορίας.

Το ελπιδοφόρο μήνυμα της επανάστασης που επιφέρει το νέο προιόν, τα καινούργια πιό πρωθυμένα ασφαλιστικά προγράμματα, οι ρυθμίσεις για τις άδειες των καλοκαιρινών διακοπών, οι τιμές των αυτοκινήτων... το ελπιδοφόρο μήνυμα της «σωτηρίας» από την ποικιλία των δυνατοτήτων, των επιλογών, η απλότητα της απαλλαγής από το μόχθο είναι η εσχατολογική υλοποίηση της μεταφυσικής προσδοκίας για «ικανοποίηση», για «μικαριότητα».

Η λατρεία του ιουδαικού και χριστιανικού παραδείσου, η αντίληψη της βιομηχανικής μεγιστοποίησης και της αξιωματικά μηχανιστικής-αιτιοκρατικής οργάνωσης της κοινωνίας των θετικιστών, τα μαρξιστικά πρότυπα της προόδου και της ανάπτυξης είναι τα κύρια συνεχόμενα μέρη του ιστορικού δράματος καθορίζοντας το «έναι» του ανθρώπου, το «έναι» του κόσμου των ανθρώπων.

Μέσα απ' αυτή την «εξελικτική» διαπλοκή σ' αυτό το μορφοποιημένο, «υπαρξιακό» περιεχόμενο προσδιορίζονται τα στοιχεία που συγχροτούν, αποσπασματικά και συνολικά, την κυρίαρχη λογική του υπάρχοντος ομογενοποιημένου εξουσιαστικού συστήματος.

Η λογική του λειτουργικού αποτελέσματος, της «επιτυχούς» επίλυσης, της ίδιας της Λύσης είναι η λογική του τεχνοκρατικού σχεδιασμού, η δομή αυτής της κρατικοποιημένης κοινωνίας. Σ'ένα τέτοιο σύνολο αρχών - αξιών που διέπουν κάθε έκφανση της παρούσας εξαρχειαμένης πραγματικότητας εντάσεται η οποιαδήποτε «μεταρρυθμιστική» τάση «γόνιμης αμφισβήτησης», η οποιαδήποτε «νεωτεριστική» κριτική κατοχυρωμένου «ριζοσπαστισμού».

Ο καπιταλισμός μέσα στη ιστορική του εξέλιξη έχει παρουσιάσει σημαντικές περιόδους καμπής-«κρίσεις» όπου κάθε φορά απεκάλυπτε τις ανεξάντλητες «εφεδρείες» του και τις α-

Οι καταφανείς διαρθρωτικές δυσχέρειες, η αδυνατότητα, της Σοβιετικής Ενωσης να αντιμετωπίσει τα συσσωρευμένα πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και εθνικιστικά της προβλήματα με την μέχρι πρότινος ισχύουσα διαχειριστική λογική, η πτώση των μαρξιστικών καθεστώτων στην Αν. Ευρώπη, οι μετακραδασμικές δονήσεις (επανένωση των δύο Γερμανιών, ύφεση στις κατά τόπους στρατιωτικές συγκρούσεις, «διάλυση» του συμφώνου της Βαρσοβίας, η εγκαθίδρυση των κοινούσιουλευτικών δημοκρατιών στις αντίστοιχες σοσιαλιστικές δημοκρατίες), διανοίγουν τον απέραντο ορίζοντα του όψιμου καπιταλιστικού ολοκληρωτισμού, της ενωποιημένης οριστικά κυριαρχίας του.

Η ολοκλήρωση των προοπτικών και η καθολική εξάπλωση του προβαλλόμενου κυβερνητικού μοντέλου, ο αποσυντεθμένος κοινωνικός ιστός, η πτώση των ιδεολογικών προσχημάτων, η ξεδιάντροπη χρηματιστηριακή «ηθική» του κέρδους, της ανταλλαγής, της αντικεμενικής αξίας, η ανθρωπολογία του «τζόγου», διαγράφουν καθαλιπτικά το γίγνεσθαι αυτής της ύψιστης καπιταλιστικής βαρδαρότητας.

Η απανταχού γενικευμένη κυριαρχία καθορίζει και την ποιότητα των «αντιπολιτευτικών» τάσεων, η σύγχρονη αφομοιωτική ικανότητα του συστήματος δεν είναι αφομοιωτική, είναι αφομοιωμένη.

Ο εναλλακτισμός, η άλλη πρόταση, η συμβατότητα της διαφοράς, η συναινετική αποδοχή του προτάγματος της υπερτροφικής ευτυχίας. Η οργανική συνέχεια των αριστερών σχημάτων επιδιορθωτών της αστικοδημοκρατίας, επιδιορθωτής - κι' αυτός - της παγκοσμιοποιημένης «ιδιώτευσης», είναι η πιό εκλεπτισμένη μορφή του πιό γνήσιου, συγκεκριμένου «διαλόγου» που συναντίται στην όψη της οικονομικής-οικουμενική γενίκευση. «Διάλογος» όπου τα στοιχεία αυτής της γονιμότητας φανερώνονται στα προγράμματα ανακύλωσης της Κόκα-Κόλα, στα ερευνητικά κέντρα παραγωγής ηλιακής ενέργειας της ΝΑΣΑ, στους καταλύτες των αυτοκινητοβιομηχανιών, στις υγιεινές τροφές, στα δικαιώματα των καταληψών, στην «ανθροϊ-γενή δυσοσμία, στους δείχτες πρασίνου...

Ο εναλλακτισμός, η «υγής» ανέλιξη της θεσμομένης ευτυχίας και του ευτυχισμένου κόσμου της, το «οξυδερκές» προιόν της αστικής σκέψης.

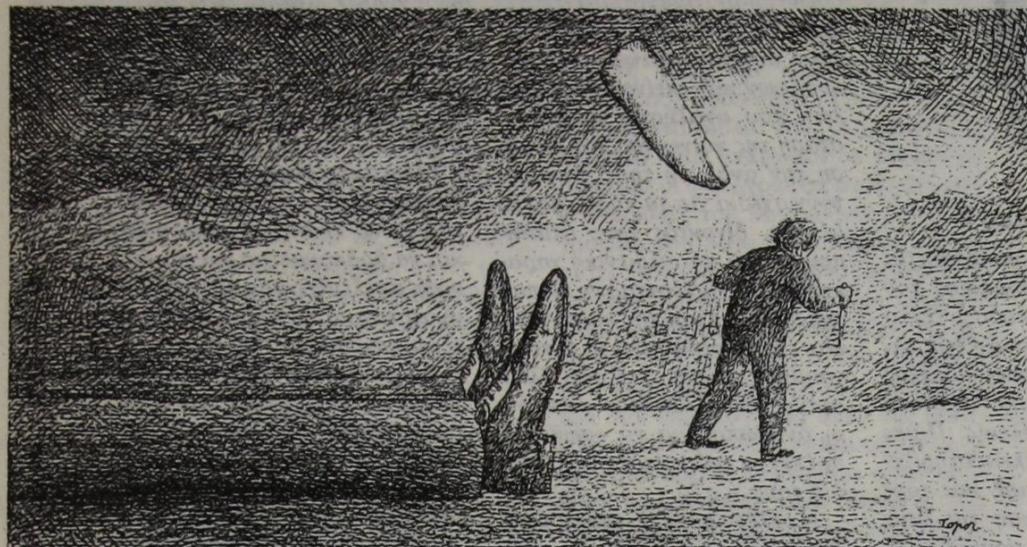
Η αστική σκέψη, τόσο ως «κυρίαρχη ιδεολογία» όσο και ως «μαρξιστική ένσταση», διαπότισε τους ιστούς της κοινωνικής συνείδησης, θρυμμάτισε έως εκμηδενισμό το δίνωμα και την εννόηση του πολυδιάστατου, χειραγώγησε και κοπαδοποίησε την ανθρώπινη κοινότητα πάνω στη βάση της απόλυτης επικυριαρχίας της Ποσότητας. Το σύγχρονο Κράτος, οργανώντας τη μεταλλασσόμενη αυθεντία του με βάση τα περιεχόμενα των θεσμών της «αφθονίας», χρησιμοποιεί τις τελείωτερες επιστημονικές και ψυχοτεχνικές μεθόδους, για να αποκαταστήσει μια νεοφεουδαρχική συνοχή της ανθρώπινης κοινωνίας, στον άξονα των «ικανοποίησεων» που εγγυάται η τεχνολογικοντρική και επιστημονική διαχείριση του «Ποσοτικού αιτήματος». Η φαντασιωτική ικανοποίηση φαντασιωτικών αναγκών, αυτή η εφιαλτική οικειοποίηση της κοσμικής προοπτικής του ανθρώπου από την παραγωγική και διευθυντική έμφαση των σύγχρονων μετακαπιταλιστικών κυρίαρχων, γίνεται η πεμπτούσια μιας παράλογης και χαοτικής καθημερινότητας που η κυτταρική δομή της μολύνεται θανατηφόρα από το σπέρμα της Οικονομίας! Η «Ποσοτικού ιδήματα», θεσμομένο στη μαζική κουλτούρα του σύγχρονου κατασταλμένου ανθρώπου, καταστρέφει τις ορμές της ζωής και νοηματοδοτεί την ευτυχία ως παρεπόμενο της ουραγοποίησης σε σχέση με την καθεστωτική παραγωγή κινήτρων. Ο πολίτης, των δη-

αντικατάσταση του ενοριακού εφημέριου και του θεόπνευστου ερμηνευτή από τον ψυχανάλυτη και τον τεχνοκράτη αντίστοιχα, σηματοδοτούν σημειολογικά την μετάβαση από τον ανορθολογικό μυστικισμό της «Θείας Πρόνοιας» στον μυστικιστικό οφιολογισμό του «Οικονομικού Προγράμματος». Το «Κράτος του Θεού» πέθανε, ξήτω η «Δημοκρατία της Οικονομίας!» Σ' αυτήν την αναθέση της ανθρώπινης ακύρωσης, η πνευματιστική «σωτηρία της ψυχής» εξοστρακίζεται από την εξιδανίκευση των Οικονομικών προταγμάτων της Κρατικής πανουργίας. Ο σύγχρονος ανθρώπος ταυτίζει την υπαρξιακή του αναφορά με τις φενακισμένες απολαύσεις του καταναλωτικού προτάγματος.

Και θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι αυτή η παγίδευση του ανθρώπου στην απαστράπτουσα μιζέρια του μετακαπιταλιστικού ευδαιμονισμού δεν συναρτάται με την εμπέδωση μιας συμβατικής σχέσης «επικοινωνίας» με την εξουσία, αλλά είναι ουσία και περιεχόμενό της. Σ' αυτό το πλαίσιο, επισυμβαίνει μια κομφορμιστική ταύτιση του υπηκοοποιημένου «πολίτη» με τα φυσικά-υλικά και θεσμικά δεδομένα και νοήματα αυτής της άαρδαρικής δημοκρατίας του γενικευμένου καταναλωτισμού. Η καταστροφή του μέτρου και η υπαγωγή της επιθυμίας (κρίσης, σκέψης κλπ) στις θεομημένες τεχνικοδιανοητικές μεσολαβήσεις της ετερόνομης, εμπορευματοποιημένης και διαρκώς ανεπαρκούς (ψευδο-) «απόλαυσης»: είναι το γεννετικό νόημα ενός κόσμου, όπου οι υποτελείς, του κατεξοχήν ολοκληρωτικού Κράτους, καταναλώνουν... τυποποιημένες τροφές, περιβάλλον, πολιτική προπαγάνδα, (συν-) ανθρώπους, ψευδαισθήσεις, χρόνο! Είναι κάτι παραπάνω από προφανής η απουσία ζωής (δηλ. Ποιότητας, με την έννοια της συνεχούς δημηουργίας νέων όρων έκφρασης της θετικής αυτονομίας και διασφάλιση της αρμονικής ολοκληρωσης του ανθρώπου), εντός ενός φετιχοποιημένου συστήματος σχέσεων όπου τα στοιχεία συνοχής είναι η σχηματοποίηση, η ειδίκευση και η λογιστική. Εδώ, το Κράτος είναι η τελείωση της απουσίας αυτοέλεγχου και ο

άνθρωπος είναι ένα μυθολογικό ανδράποδο που διυπάρχει μέσω των αφομοιωτικών μηχανισμών της απόλυτης ιδεολογικής τηλεκίνησης. Πρόκειται, κατάφωρα, για μια καθολικοποίηση της πιο οικτρής εκδοχής του θανάτου, εφόσον οι πνευματικοί, φαντασιακοί και ηθικοί ορίζοντες του ανθρώπου, δεν υπερβαίνουν τα άρια μιας στατικής αναδιευθέτησης του έχειν μιας ψευδοκοινωνικής και καταχωρημένης ιδιωτικότητας. Το «Ποσοτικό αίτημα», θεσμομένο στη μαζική κουλτούρα του σύγχρονου κατασταλμένου ανθρώπου, καταστρέφει τις ορμές της ζωής και νοηματοδοτεί την ευτυχία ως παρεπόμενο της ουραγοποίησης σε σχέση με την καθεστωτική παραγωγή κινήτρων. Ο πολίτης, των δη-

τητα του κόσμου της κυριαρχίας. Ετοι το δίκαιο έγινε το νόμιμο. Και το νόμιμο θέβαια δεν θα μπορούσε ποτέ να ήταν αντι-συνεννατικό, ανατρεπτικό, επαναστατικό. Ετοι έγινε παράνομο, τρομοκρατικό, ανήθικο, το κάθε τι που αναζητούσε την «εδώ και τώρα» αλλαγή του κόσμου. Βέβαια παράνομο, όχι μόνο για τους ιδιοκτήτες της κυριαρχίας, που γι' αυτούς ήταν κάτι το φυσικό, αλλά παράνομο για τους εκμεταλλευμένους και αυτό ήταν το αφύσικο.

Η διαφύλαξη της νομιμότητας από την παράνομη θεώρηση της διαχωριστικής ταξικής γραμμής έγινε για τους υπόκοους η κύρια απασχόληση. Φύλακες έτσι της «φυλακισμένης» ταξικής σύγκρουσης έγιναν άνθρωποι που δεν είναι άνθρωποι, υπάκουοι ένστολοι με την στολή της υποταγής στις διαταγές του κόσμου του κεφαλαίου και της εξουσίας. Ετοι, αφού ο κόσμος της αντίστασης ήτηκε, οι άνθρωποι συμπεριφέρθηκαν σαν ηττημένοι, ηττημένοι σχεδόν οριστικά. Και άρχισαν οι ανταγωνισμοί μεταξύ τους, ανταγωνισμοί που τους επέτρεπαν οι αφέντες. Οι συντεχνίες, τα κόμματα, τα συνδικάτα και οι διάφορες άλλες μαζικές οργανώσεις, αντικατέστησαν την ταξική σύγκρουση με ενδο-ανταγωνισμούς μέσα από τους νόμους της κυριαρχης τάξης, αρχίζοντας έτσι τον πόλεμο των υπηκόων. Εναν πόλεμο που συνεχίζεται όπως έρουμε μέχρι σήμερα.

Βέβαια, ο άνθρωπος ήδονίστηκε μέσα στον κόσμο αυτόν. Του δόθηκαν σταγόνες ήδονής που τον εξάρτησαν από την εικόνα της ψευτο-αφθονίας που η κυριαρχία πρωθούσε. Η ήττα του λοιπόν, ήταν και αποτέλεσμα της ικανοποίησης των επιθυμιών του, επιθυμιών που νόμιζε πως ήταν δικές του, αλλά που στην πραγματικότητα ήταν επιθυμίες της κυριαρχίας. Βέβαια οι ανάγκες για την επιβίωσή του ικανοποιήθηκαν.

από σελ. 2

μοκρατικών συστημάτων του καιρού μας, αυτοδηνίζεται με την τραγική αθλιότητα της καταβύθισής του σε μια «ευτυχία», διάσπαρτη από τα φοβερά κουφάρια και των πιο απλών ανθρώπινων νοημάτων. Η κόλαση του Ουάιλντ είναι παρούσα, την ώρα που το «είδωλο» κυριεύει την προοπτική, την ώρα που η διαφήμιση δίνει την επωνυμία του αυριανού «ελεύθερου» χρόνου, την ώρα που ο λογαριασμός του σούπερ μάρκετ αυξάνει τα κοστολόγια του θανάτου μέσα στα σύγχρονα αστικά κρεματόρια, την ώρα που ο έρωτας σαινόνεται από την παραζωή του «στύλ...». Η αφομοίωση του «Ποιοτικού» από το «Ποσοτικό», το διανοητικό και ψυχικό μιζέριασμα του σύγχρονου ανθρώπου, η κομφορμιστική αποκάταση της Αριστεράς στους κεντρικούς θεσμούς των μετακαπιταλιστικών σχεδίων του Κράτους, η απροθυμία για αυτόνομες συμμετοχές στις κοινωνικές και πολιτικές διεργασίες: Είναι μερικοί από τους βασικούς όρους

Ηττημένοι μεν αλλά όχι και πεθαμένοι. Πως θα μπορούσαν διαφορετικά να είναι δούλοι.

Μέσα σ' αυτήν την κοινωνία της συναίνεσης δεν υπήρχε χώρος για την ανθρώπινη φύση, για τα χαρακτηριστικά που ορίζουν τον άνθρωπο σαν τέτοιο. Οι επικυρίαρχοι μηχανισμοί φρόντισαν ιδιαίτερα γι' αυτό. Δημιουργήσαν τον άνθρωπο της υπακοής, τον άνθρωπο της ψυχικής φτώχειας, τον ηττημένο που χαφεδίζει στα διάφορα αφεντικά του, κάθε τι που θρήσκεται πιο πέρα από τις εντεταλμένες διανοητικές του ικανότητες. Και θέβαια οι μαζικές οργανώσεις αυτών των ανθρώπων δεν θα μπορούσαν να είναι διαφορετικές. Τα κόμματα για παράδειγμα τι άλλο θα μπορούσαν να γίνουν παρά αυτό που έγιναν, στρατοί ηττημένων ανθρώπων, φυλακισμένων στο κοινωνικό στρατόπεδο της κυριαρχίας. Τους ανθρώπους τους κυρίευσε τελικά Ο ΔΑΙΜΟΝΑΣ ΤΟΥ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟΥ, του φανταστικού που η κυριαρχία πραγματοποίησε: Η ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΦΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΧΘΡΟΥ ΝΑ ΜΗΝ ΕΙΝΑΙ ΤΑΞΙΚΗ ΛΑΛΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ. Και έτσι το κοινωνικό δηλ. η ταξική σύγκρουση, έγινε η πολιτική των πολιτικών, η διαχείρηση σημερινή.

Πιστεύω πως η απάντηση στο ερώτημα της επικεφαλίδας ξεκινάει από την παραπάνω διαπίστωση, πως δηλ., η κυριαρχία έχει κάνει πραγματικότητα κάποιο φανταστικό. Και το φανταστικό αυτό που είναι φτιαγμένο μόνο με στοιχεία εκμετάλλευσης εισχώρησε παντού, σε κάθε σωματικό και πνευματικό ανθρώπινο μόριο, σε κάθε δραστηριότητά του.

Και αυτό σημαίνει πως οι άνθρωποι, όμηροι αυτού του πραγματοποιημένου φανταστικού, δεν έχουν ιδιαίτερες ευκαιρίες αντίστασης δύο θρήσκονται μέσα του και αυτό γιατί εκτεθμένοι στην ψυχοφθόρα καθολικότητά του έχουν μεταλλαχθεί σε υπάκουα-όντα με προοπτική πολύ

που εξηγούν (σε μια εποχή φιλοξενίας μεταναστών από το Κοινωνικό) την ανάπτυξη των εναλλακτικών θεωριών σχέψης. Προτάσσοντας την πρακτική κριτική στο «Βασίλειο της Ποσότητας» και καταθέτοντας την θετική άρνηση της κατεστημένης επιβίωσης, καταλήγουν στην σκηνοθεσία μιας υπεκφυγής -που επιτρέπει στην (όντως ούσα) επιβίωση να συνεχίζει να διαθέτει τις ανταγωνιστικές τάσεις στο επίπεδο της πασιφιστικής ασυγκρουσιακότητας. Το εναλλακτικό πρότυπο «ευτυχίας» είναι μια ακόμα όψη ενός κόσμου για τον οποίο η υποκατάσταση είναι η ανώτατη αξία.

Η σπάνη υπερυψωμένη και υπερψύμενη στο επίπεδο του αποκλειστικού, του απόλυτου όρου της επαναστατικής παρούσης του ανθρώπου, η κούλτούρα της συσώρευσης και η ιδεολογία της υλικότητας προσδιορίστηκαν ως το καθαυτό περιεχόμενο του «ανθρώπινου πνεύματος».

σύντομα να μεταμορφωθούν με την θοήθεια της τεχνολογίας σε υπάκουες-μηχανές. Οι άνθρωποι χάνουν την γνώση, η γνώση είναι μόνο για την κυριαρχία, χάνουν την αλήθεια της, αποκτώντας στην καλύτερη περίπτωση ΤΗΝ ΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΧΡΗΣΤΟΥ, την γνώση που ικανοποιεί μόνο τις επιθυμίες που παράγει το κυρίαρχο φανταστικό. «Κάποια στιγμή η ΜΟΝΟΔΙΑΣΤΑΤΗ ΚΥΡΙΑΡΧΗ ΓΝΩΣΗ θα χρησιμεύει μόνο σαν σύμβολο της θρησκείας που η κυριαρχία ίσως θα αναγκαστεί να διαδώσει για επανεδριώσει με νέους όρους την εξουσία της». Με το σταδιακό χάσιμο της γνώσης και την επικράτηση παντού της ιδεολογίας του άχρηστου, οι εκμεταλλευμένοι άνθρωποι έγιναν μεταξύ τους ανταγωνιστές, εχθροί, ακόμη και μέχρι θανάτου, κερδίζοντας σαν έπαθλο ΤΟ ΒΥΖΑΓΜΑ ΣΤΑΓΟΝΩΝ ΗΔΟΝΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΚΟΥ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟΥ.

Η επαφή των δύο αντίθετων κόσμων, δηλ. του κόσμου των εκμεταλλευμένων και του κόσμου των εκμεταλλευτών, δεν μπορεί παρά να παράγει μόνο εκρήξεις και πανύψηλες διαχωριστικές γραμμές. Και αυτό γιατί η ύπαρξη του ενός κόσμου αναιρεί την ύπαρξη του άλλου. Οι κό-

Σ' αυτήν την κατάσταση, μόνο εφ' όσον αναδυθεί μια οντότητα ΦΑΝΕΡΗ ΚΑΙ ΕΧΘΡΙΚΗ απέναντι στην κυριαρχία, άρα ταξική και με το δίκαιο της δίκαιο, εννοώντας το δίκαιο που θα σέβεται την ύπαρξη με όρους υπαρξιακούς και όχι φανταστικούς, θα υπάρχει δυνατότητα να πετύχουν πολλά οι εξουσιασμένοι. Κάθε άλλη οντότητα, ιδεολογική, αγωνιστική, οργανωτική, που δεν θα εκπληρεί τους όρους αυτούς, θα μας οδηγεί αργά ή γρήγορα στα έγκατα της αγνωσίας, σπρώχνοντάς μας και άλλο προς το τέλος του ανθρώπινου δρόμου.

Πιστεύω πως, ο άνθρωπος σαν μέρος ενός φυσικού κόσμου όπου δεν υπάρχει η κυριαρχία αλλά η συμβίωση, όπου δεν υπάρχει η εκμετάλλευση αλλά η αλληλεγγύη και κατά συνέπεια φτιαγμένος με στοιχεία ελευθερίας και αλληλοσεβασμού, μεταφέρει μέσα στα σπέρματά του τα χαρακτηριστικά του κόσμου αυτού που τον γέννησε. Η φύση του δηλ. με άλλα λόγια δεν είναι αυτή που η κυ-

σμοί αυτοί σε καμιά περίπτωση δεν θα μπορούσαν να είναι συμβατοί μεταξύ τους. Η διαλεκτική τους είναι συγκρουσιακή και όχι συνθετική δύναμη ισχυρίζονται κάποιοι. Και ο άνθρωπος από την πλευρά του κόσμου του ελευθεριακού ΛΟΓΟΥ, παρότι θιώνει την ύπαρξη του μέσα από την πραγματοποίηση του φανταστικού της κυριαρχίας, με αποτέλεσμα να γίνεται ο εχθρός των κατεστημένων μηχανισμών και ρόλων. Γιατί το έχει σειρές στο παρελθόν πως μπορεί να γίνει πολλές φορές και μπορεί να το σειρές ξανά, αύριο κιόλας.

Ο άνθρωπος μπορεί να υπερβεί το φανταστικό του κυριαρχου πραγματικού. Και σίγουρα αύριο θα το επιχειρήσει πάλι. Το αν θα το πετύχει ή όχι δεν έχει στο σήμερα πάντως και τόσο μεγάλη σημασία.

Βιβλιοπαρουσίαση

Ο Μαρξισμός ως ιδεολογία της κυριαρχίας και η κατάρρευσή του

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Από τις εκδόσεις «Αναρχική Βιβλιοθήκη» κυκλοφόρησε το βιβλίο «Ο Μαρξισμός ως ιδεολογία της κυριαρχίας και η κατάρρευσή του». Πρόκειται για δύο μελέτες οι οποίες αποτελούνται τις εισηγήσεις σε συζήτηση που οργανώθηκε από την «Ενωση Αναρχικών» με το παραπάνω θέμα. Η πρώτη μελέτη που φέρει τίτλο «Ο Μαρξισμός ως ιδεολογία της κυριαρχίας των ειδικών πάνω στη κοινωνία», αφορά τη σχέση του Μαρξ με το προλεταριάτο, τη Διεθνή και τον Μπακούνιν καθώς και τη σχέση του Μαρξ με τη θεωρησιακή φιλοσοφία. Η σχέση

του Μαρξ με το προλεταριάτο χαρακτηρίζεται από αλληλεπίδραση και θαυμασμό του Μαρξ προς το προλεταριάτο, το οποίο δύναται να θάβεται τελικά για τις ανάγκες του Μαρξιστικού συστήματος. Η αλληλεπίδραση Μαρξ-προλεταριάτου οφείλεται στη μεγάλη σημασία που έδωσε ο Μαρξ σε ζητήματα όπως η εκμετάλλευση του προλεταριάτου από τους ιδιοκτήτες των μέσων παραγωγής, η ταξική πάλη και η επανάσταση για την απελευθέρωση της εργατικής τάξης. Ζητήματα που είχαν θέσει πριν από τον Μαρξ, πολλοί Αγγλοί και Γάλλοι εργάτες.

Ωστόσο ο Μαρξ υποτάσσεται στις θεμελιακές σημασίες του καπιταλισμού (πρόδοση, εξέλιξη, αδιάκοπη ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων) δίδοντας μάλιστα στην αστική ιερότητα χαρακτήρα νομοτέλειας. Πάνω σ' αυτή την νομοτέλεια στηρίζεται, κατά τον Μαρξ και τους Μαρξιστές η έλευση της νέας κοινωνίας. Η νέα κοινωνία, σε τελική ανάλυση, δεν απορρέει από την ταξική πάλη, αλλά θα είναι απόρροια της οικονομικής εξέλιξης.

Αυτός ο οικονομικός υπερμινισμός δεν είναι τίποτε άλλο παρά το θάψιμο του προλεταριάτου. Ο αποκεφαλισμός του συντελείται με την αναγόρευση του σοσιαλισμού σε επιστήμη, με τον επιστημονικό σοσιαλισμό. Σ' αυτό το σημείο τονίζεται και η σύγκρουση ανάμεσα σε Μαρξ αφ' ενός και Μπακούνιν, αναρχικούς αφ' ετέρουν.

Σε αντίθεση με τον Μαρξ που στηρίζει ότι οι κομμουνιστές πλεονεκτούν από την μάζα του προλεταριάτου, ο Μπακούνιν και οι αναρχικοί υποστηρίζουν ότι ο επιστημονικός σοσιαλισμός νομιμοποιεί την εξουσία του κόμματος της πρωτοπορίας, αφού συντή «γνωρίζει» το δρόμο που «πρέπει» να ακολουθήσει το συνολικό κίνημα. Και όπως πρόδει ψεφίζει ο Μπακούνιν, αντιχρούντας την ιδέα του επιστημονικού σοσιαλισμού, διακηρύζοντας ότι ο Μαρξισμός οδηγεί στην πού δεσποτική και αλλαζονική κοινωνία, έτσι πράγματι έγινε.

Εν συνεχεία αναφέρονται οι ορθέσιες Μαρξ-Μπακούνιν που οφείλονται τόσο στην εξουσιαστική πρακτική που ο Μαρξ ασκούσε στους κόλπους της Διεθνούς, όσο και για ζητήματα όπως κληρονομικό δικαίωμα, δικαστορία του προλεταριάτου. Η τελευταία, ως γνωστόν, εμφανίστηκε μόνο ως δικτατορία των κομμουνιστικών κομμάτων.

Μελετώντας τη σχέση του Μαρξ με τη θεωρησιακή φιλο-

σοφία, παρατηρείται ότι αποτελεί συνέχεια της. Ο Μαρξ αποτελεί συνέχεια εκείνων των φιλοσόφων και εκείνων των σχολών που αναλύουν την κατάσταση της κοινωνίας και με βάση την ανάλυσή τους, συγκροτούν σχέδια για τα παρόν και το μέλλον, δίνοντάς τους επιστημονικό και αντικεμενικό χαρακτήρα, διαγράφοντας τη κίνηση της ιστορίας και της κοινωνίας, είτε εξαντλητικά, είτε σε γενικές γραμμές. Κοινή αντίληψη όλων αντών των φιλοσόφων είναι ότι οι άνθρωποι για να «σωθούν» πρέπει να ενστερνιστούν τα σχέδιά τους.

Η μελέτη αυτή τελεώνει τονίζοντας ότι το βασίλειο της ελευθερίας αν ποτέ υπάρχει, θα βασίζεται στην αυτονομία και την αυτενέργεια των ανθρώπων σε όλους τους τομείς του ανθρώπινου διου. Αντίθετα στην περίπτωση του Μαρξ δεν οδηγούμαστε στο βασίλειο της ελευθερίας, αλλά στο βασίλειο της αλλοτρίωσης.

Η δεύτερη μελέτη αφορά την κατάρρευση του υπαρκτού κρατικού καπιταλισμού και την απομυθοποίηση της Μαρξιστικής ιδεολογίας. Η μελέτη αυτή αναφέρεται στα Σταλινικά ολοκληρωτικά καθεστώτα που κατέρρευσαν στις μέρες μας από τα αβάστακτα προβλήματα που δημιούργησαν στις χώρες τους και από τις αντιδράσεις των λαών. Τα Σταλινικά αυτά καθεστώτα υιοθετούν σήμερα τα μοντέλα της δυτικής οικονομίας και τις αξίες της, δηλ. ελεύθερη αγορά και καταναλωτισμό. Οι γραφειοκρατικές κοινωνίες αφού απέτυχαν κοντά στα άλλα να λύσουν και τα οικονομικά τους προβλήματα, μη μπορώντας να οδηγηθούν στο κόσμο της αφθονίας, που ήταν και βασική επιδιώκηση της μαρξιστικής θεωρίας, επιχειρούν σήμερα στροφή 180 μοιρών προς στο κόσμο της ελεύθερης αγοράς. Ετοι το φάντασμα του κομμουνισμού κατατέθεται σήμερα το ιστορικό του φεύδος. Φιλελύθεροι και σοσιαλδημοκράτες πιπίλζονται τις λέξεις περεστρίκα και γκλασόντ, προκειμένου να αναδιαπραγματευτούν τους δρους κυριαρχίας και να συντάξουν μια νέα νομιμότητα σε παγκόσμιο επίπεδο. Εμμηνεύντας την πορεία των Ανατολι-

κών χωρών συμπεράνει ότι ο Μαρξιστικός γραφειοκρατικός «σοσιαλισμός» εξάντλησε τις ιστορικές του αντοχές και τείνει να αναπροσδιοριστεί ως «σύστημα» πάνω στη βάση της καπιταλιστικής συγκρότησης. Και καταλήγει ότι αυτό που έχει καταδειχθεί είναι να μιλήσουμε και να δράσουμε για την κοινωνική απελευθέρωση με πνεύμα ανατρεπτικό, αντιεξουσιαστικό, εξωϊονομικό.

Συνοψίζοντας μπορούμε να πούμε ότι η διάφευση των ιστορικών νόμων που θέλαν τον καπιταλισμό να καταρρέει από τις αντιφάσεις του εξαντλώντας τα ιστορικά του δρια, καθώς και η χρεωκοπία των Σταλινικών ολοκληρωτικών καθεστώτων της Ανατολικής Ευρώπης καταδεικνύοντας σήμερα όσο ποτέ άλλοτε την απάτη της Μαρξιστικής θεωρίας. Ο ρόλος των Ευρωπαϊκών Κ.Κ. που όχι μόνο αποτέλεσαν πολλές φορές την τροχοπέδη του επαναστατικού κινήματος, αλλά συνέβαλλαν και στην εγκαθίδρυση του φασισμού ορισμένες φορές λ.χ. Ισπανία, Γερμανία έχει καταρρέψει προ πολλού το μύθο των σωτήρων κομμουνιστών. Αν ο Μαρξισμός χρησίμεψε σε κάποιους, αυτοί οι κάποιοι ήταν οι ηγεσίες των Κ.Κ. της Δυτικής Ευρώπης που κατόρθωσαν να πάρουν μερίδιο στη διαχείριση του δυτικού καπιταλισμού, είναι οι καριερίστες συνδικαλιστές και καριερίστες διανοούμενοι που ως «γνώστες» και λαμπροί «ερμηνευτές» της μαρξιστικής αλήθειας θέλουν τους εαυτούς τους στο κέντρο του κόσμου. Οπως σωστά αναφέρεται στο πρόλογο του βιβλίου ο παγκοσμιοποιημένος καπιταλισμός συμπληρωμένος με στοχεία Ανατολής και Δύσης είναι ο νικητής των μεγάλων κρίσεων και κυρίαρχος του ανθρώπου σαν υπέρτατη πολιτιστική αξία ανοίγει νέους ορίζοντες του τρόμου της μεταβιομηχανής κοινωνίας. Κανένας ιδεαλισμός, κανένας ιστορικός διαλεκτικός υλισμός δεν δίνει λύση. Η απελευθέρωση της κοινωνίας θα είναι έργο της ίδιας και θα επιτευχθεί από τους ίδιους τους ανθρώπους σε επίπεδο απομίκης και γενικευμένης αυτοδιεύθυνση με την απόρριψη κάθε σωτήρα.

ΠΑ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ «ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΓΕΡΣΗ»

Τον περασμένο Ιούνη, στο έντυπο «Αναρχική Θεώρηση» δημοσιεύτηκε ένα αξιόλογο σε συγκρότηση, αναλυτική καθαρότητα και κριτική ικανότητα αναρχικό κείμενο με τίτλο ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΓΕΡΣΗ. Με την ευκαιρία παρουσίασης του εν λόγω κείμενου, θεωρούμε σκόπιμο να επισημάνουμε την αναμφισθήτητη σημαντικότητα τέτοιων εκδοτικών πρωτοβουλιών, όπως αυτή του περιοδικού αναρχικού εντύπου «Αναρχική Θεώρηση»¹.

Το κείμενο ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΓΕΡΣΗ είναι μια συνολική μελέτη της εξέλιξης των διαδοχικών μορφών της εξουσίας του ελληνικά κράτους (ιστορικά), φτάνοντας μέχρι και τις δύψεις προοπτικές ολοκληρωτισμού του σύγχρονου μοντέλου κυριαρχίας, στοχεύοντας, ιδιαίτερα στο τελευταίο του μέρος, στην απότιμη προσπάθεια της ιστορίας της Ελλάδας να αναπτύξει έναν αναρχικό καπιταλισμό.

1ον) Στο πρώτο κεφάλαιο «ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ», γίνεται μια προσπάθεια ιστορικής προεγγυησης της «πανάκειας του οικονομικού-κοινωνικού εκσυγχρονισμού» από τα πρώτα κόλπα της Διεθνούς, όσο και για ζητήματα όπως κληρονομικό δικαίωμα, δικαστορία του προλεταριάτου. Η τελευταία, ως γνωστόν, εμφανίστηκε μόνο ως δικτατορία των κομμάτων.

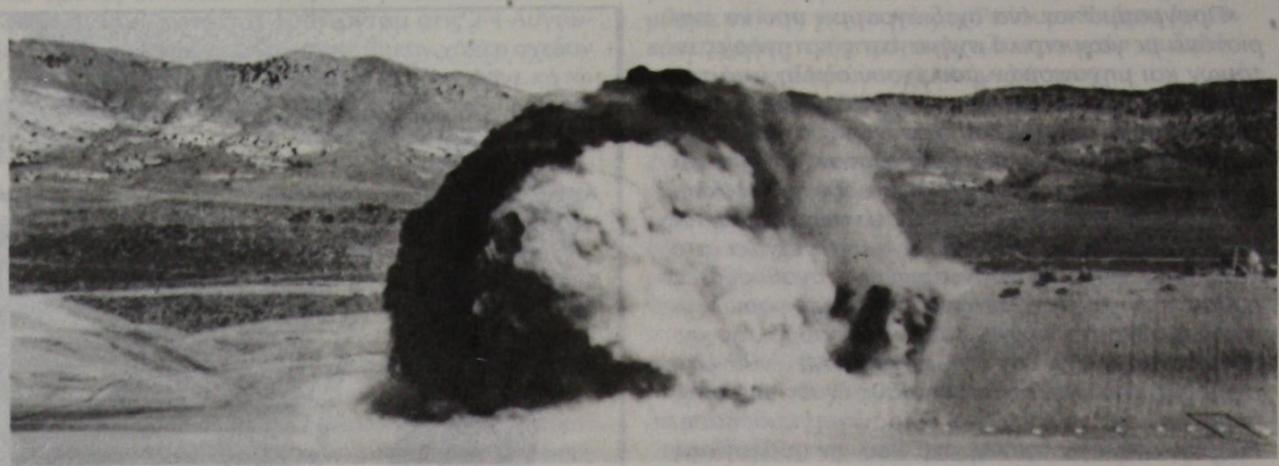
2ον) Στο δεύτερο κεφάλαιο «ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗΣ» επικεντρώνεται ο προβληματισμός πάνω στη νέα «εκσυγχρονιστική τακτική», της καθολικής συνθήκης του συναντικού σχεδίου, της ομαλοποίησης. Η παγκοσμιοποίηση του καπιταλισμού, η κρατικοποίηση της κοινωνίας, το ξεπέρασμα και η αδυναμία της μαρξιστικής ιδεολογίας στην ερμηνεία του κόσμου, η απονοία σκέψης, είναι από τις κύριες θεματολογίες που αναπτύσσονται. Με την ίδια ευρηματική εκφραστικότητα που διακρίνει όλο το κείμενο γίνεται συνοπτική κριτική αναφορά στην κατάληψη του Πολυτεχνείου τον

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΨΥΧΡΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Mετά το τέλος των διαπραγματεύσεων που είχαν μεταξύ τους οι γραφειοκράτες των ΗΠΑ και της ΕΣΣΔ για την απομάκρυνση των χημικών όπλων και τη μείωση των στρατιωτικών δαπανών τους, οι πολεμικές βιομηχανίες που ανθούν σ' ολόκληρη σχεδόν τη Δύση καθώς και σε Α. Γερμανία, Τσεχοσλοβακία και ΕΣΣΔ, τροφοδοτούν διαρκώς 17, μέχρι τώρα, χώρες εκτός Ανατολικού και Δυτικού συνασπισμού με πυρηνικούς πυραύλους όπως το Ισραήλ, η Ινδία και άλλες. Οι επανδύσεις της δυτικού ωπαλικής και σοβιετικής πολεμικής βιομηχανίας δίνουν ήδη σε 30 χώρες τη δυνατότητα πρόσθασης στην τεχνική της κατασκευής χημικών όπλων.

Αναλογιζόμενοι σήμερα ότι η πολεμική βιομηχανία έδεινε κάθε λεπτό, κατά μέσο όρο, 250.000.000 δραχμές καταλαβαίνουμε ότι η βιομηχανία και το εμπόριο όπλων είναι πια από τα πιο κερδοφόρα μέσα που οι αναπτυγμένες κοινωνίες εγκρίνουν και νομιμοποιούν. Για παράδειγμα το Ιράν που είχε προμηθευτεί στον πρόσφατο πόλεμο με το Ιράκ τα περισσότερα όπλα από τη Σουηδία, μια χώρα πέμπτη στη σειρά εμπορίου όπλων, διεθνώς αναγνωρισμένη σαν «ανεξάρτητη» καθώς και το γεγονός ότι συνάντησε ελάχιστες αντιστάσεις μια τέτοια εμπορική επιχείρηση, πιστοποιεί τον τρόπο με τον οποίο έχουν καταφέρει τα αφεντικά να διαμορφώσουν τη συνείδηση στην κοινωνία σύμφωνα με την οποία: αν η πολεμική τεχνολογία μπορεί, στη διεθνή αγορά, να αποφέρει διεύρυνση των επενδύσεων και συναλλαγματικών κερδών στη συγκεκριμένη χώρα είναι σωστό και ωφέλιμο το εμπόριο όπλων. Η δε χρήση αυτής της τεχνολογίας αποτελεί όχι δικό μας αλλά αποκλειστικό πρόβλημα εκείνων που θα την χρησιμοποιήσουν για τις μιλιταριστικές επιχειρήσεις τους.

Ακόμα και στην Ελλάδα όταν το χράτος τροφοδοτούσε με όπλα τον πόλεμο Ιράν-Ιράκ καθώς και άλλους πολέμους του Τρίτου κόσμου, οι διαμαρτυρίες που συνάντησε από την κοινωνία ήταν ελάχιστες. Κι αυτά δεν εμμηνεύνονται με το να πει κανείς ότι αποσιωπήθηκε το γεγονός στη Σουηδία ή την Ελλάδα ή οποιοδήποτε μέρος σε Ανατολή και Δύση που είναι κέντρος εμπορίας όπλων. Η κοινωνία το γνωρίζει και βλέπει στα κέρδη αυτά της εθνικής πολεμικής βιομηχανίας την πιο πλήρη πραγμάτωση της ίδιας της ευτυχίας που έχει καλλιεργήσει στους κόλπους της. Εφόσον η εθνική πολεμική βιομηχανία προσφέρει, περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, στους κατοίκους των αναπτυγμένων χωρών ένα ακόμα μεγαλύτερο επίπεδο συσσώρευσης κερδών και παραγωγής, ένα ακόμα μεγαλύτερο βιοτικό επίπεδο και ποσοστό συμμετοχής στην υλική αφθονία γενικά, εφόσον δηλαδή η πολεμική βιομηχανία σαν η πιο κερδοφόρα είναι η πιο σημαντική πηγή εκπλήρωσης των επιθυμιών και αναγκών που οι ανεπτυγμένες κοινωνίες δημιούργησαν βάσει της θετικοτήτας αντίληψης της ανθρώπινης ευτυχίας, τότε φαίνεται πολύ δύσκολο το ενδεχόμενο να αντιπαλέψει η κοινωνία αυτό το βασικότερο συντελεστή πραγμάτωσης της ίδιας της «ευτυχίας» της. Αν σκεφτούμε μάλιστα ότι περισσότερες «πολιτικές» δυνά-

μεις σ' όλες τις ανεπτυγμένες δυτικές και ανατολικές χώρες χαραχτηρίζονται στον ειδολογικό τους πυρήνα απ' αυτή τη θετικοτήτη αντίληψη της ευτυχίας, τότε καταλαβαίνουμε πως ενισχύεται η σιγή ιχθύος γύρω από την ανάπτυξη της πολεμικής βιομηχανίας και το γιγαντιαίο εμπόριο όπλων στον Τρίτο κόσμο.

Αν η παραγωγή και το εμπόριο όπλων αποκτούν το μεγαλύτερο οικονομικό κύρος τότε τα κέντρα που εχουν κυριαρχού ρόλο στις αποφάσεις αυτής της δραστηριότητας, έχουν κυριαρχού ρόλο και στην κοινωνία γενικότερα. Τα μιλιταριστικά κέντρα σ' Ανατολή και Δύση ασφαλώς σαν κύριοι διαχειριστές της κάθε εθνικής πολεμικής βιομηχανίας, αναβαθμίζουν το ρόλο τους και συμπληρώνουν κυριάρχως το κύρος που φαίνεται να έχασαν σε κάποιο βαθμό μετά τις γνωστές συμφωνίες για το «τέλος του ψυχρού πολέμου» και τον περιορισμό των όπλων. Ο Τρίτος κόσμος πληρώνει το «τέλος του ψυχρού πολέμου» και με έναν άλλο τρόπο. Με το να μετατρέπεται σε πεδίο καταστροφής των παλιών άχρηστων όπλων.

Χαραχτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πρόσφατη απόφαση των ΗΠΑ να καταστραφούν 30.000 τόννοι χημικά αέρια - σχεδόν ολόκληρο το χημικό οπλοστάσιο των ΗΠΑ - στο κοραλιογενές νησί Johnston, έναν από τους μεγαλύτερους υδροβιότοπους στον Ειρηνικό ωκεανό. Το νησί Johnston είναι μια ενότητα τριών νησιών, από τα οποία το δύο είναι τεχνητά κατασκευασμένα από το στρατό των ΗΠΑ και είναι γνωστό ήδη από τη δεκαετία του 50, τότε δηλαδή που άρχισαν οι πυρηνικές δοκιμές στο έδαφός του.

Το 1977 κάρηκαν 17.000.000 λίτρα χημικών ουσιών της εταιρείας Agent Orange καταστρέφοντας την αγροτική παραγωγή όλων των γύρω περιοχών. Η καύση τους έγινε σε πλούτο μόλις έξω από το νησί, αλλά συνέβη όλως τυχαίως να χυθούν μεγάλες ποσότητες πάνω σε περιοχές του νησιού οι οποίες μέχρι τον περιορισμό των όπλων

από την επιστημόνων από τις ομάδες αυτές, στις αναλύσεις και εκτιμήσεις τους για το σχέδιο JACADS, επισημαίνουν ότι η επιφάνεια της θάλασσας, η ονομαζόμενη microlayer - βιολογικά απαραίτητη για ολόκληρη τη ζωή της θάλασσας - απορροφώντας σε πολύ μεγάλη ακτίνα τους καπνούς της καύσης των πυραύλων, κυρίως διοξίνες, που θα εκπέμπονται για πολλά χρόνια κατά τη διάρκεια της καύσης, θε μεταφέρει τα δηλητήρια σε όλους τους ευαίσθητους και μη οργανισμούς σε μεγάλο μέρος του Ειρηνικού Ωκεανού. Πρόκειται για ένα ακόμη παράδειγμα που επισφραγίζει με τον τρόπο του το «τέλος του ψυχρού πολέμου» και αντανακλά τη λογική των μιλιταριστικών κέντρων που δέλειται την κοινωνία και τη φύση σαν δέκτες της οποιασδήποτε αναγκαιότητας για το ξεπέρασμα της παλιάς τεχνικής μορφής των οπλικών τους συστημάτων, μια λογική που παραμερίζει κι ισποδώνει οτιδήποτε δρίσκεται σαν εμπόδιο στην επίτευξη των στόχων της. Το «τέλος του ψυχρού πολέμου» δεν δηλώνει ένα δήμα προς το ξεπέρασμα ή την κατάργηση του μιλιταρισμού, αλλά μια αλλαγή της τακτικής του.

από σελ. 4

τους οικολόγους, μέχρι τους αναρχιζούτες ελευθεριακούς», το απατηλό της κατοχυρωμένης «απειθαρχίας», αντιστοιχών και αλληλοδιαπλέκονται, απαντούν και αποκλείονται τα συνεχώς πλανώμενα «ερωτήματα» της ανυπακοής, της αντισυμβατικότητας, της άρνησης, της επαναστατικής αντενέργειας, του προτάγματος της Μπακούνικης «ανταρσίας».

¹ Πέρα από το ατυχές της θεωρησιακής και νοηματικής ανακούφισης των υπόλοιπων δύο κειμένων: «ΝΕΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ» και «ΓΙΑ ΤΟ ΞΕΠΕΡΑΣΜΑ ΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ».

² Αν και δεν μπορούν να «σωπάσουν» οι «φωνές» της συναντιθηματικής, «φρομαντικής» έπαρσης που σαν ψυχολογικό αντιστάθμισμα εμφανίζονται αντίρροπες στο δυστυχώς μολυσματικό, ακρωτηριασμένο «προσκειμένο» περιβάλλον. Στοιχεία έπαρσης, που δημιουργούν αρκετές φορές μια διαθλασμένη εικόνα του «τι υπάρχει» και του «τι μπορεί να δρεθεί» εν τέλει. Δεν μειώνουν όμως σε τίποτα την απόδοση της κριτικής ικανότητας και της αιμεσότητας της αναρχικής σκέψης.

Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΚΟΗΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΝΥΠΑΚΟΗΣ

Τον περασμένο Ιούνιο από το περιοδικό «ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ» εκδόθηκε η μπροσούρα με τίτλο «Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΚΟΗΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΝΥΠΑΚΟΗΣ». Παραθέτουμε το απόσπασμα που αναγράφεται στο οπισθόφυλλο.

Απέναντι σ' αυτή την κατάσταση, όπως τονίσαμε σε πολλά ουμέτια του κειμένου, δεν μένει παρά να αναζητήσουμε την ανυπακό μεταδίδοντάς την σαν την μοναδική ουμπεριφορά απέναντι στην υπακοή του ανθρώπου υπηκόου. Ο ΦΟΒΟΣ ΤΗΣ ΥΠΑΚΟΗΣ ΑΣ ΓΙΝΕΙ ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ ΤΗΣ ΑΝΥΠΑΚΟΗΣ που θα συντρίψει το κράτος και την κοινωνία των κομμάτων του κάνοντάς μας πραγματικούς πολίτες, που θα συντρίψει την κοινωνία των συντεχνών κάνοντάς μας αλληλέγγυους εργαζόμενους για μια κοινωνία ίσων, που θα συντρίψει την κοινωνία του καταναλωτισμού κάνοντάς μας όντα που σέβονται τον πλανήτη τους, που θα συντρίψει την απάτη του απαράτητου της εξουσίας κάνοντάς μας ΦΛΟΓΕΡΟΥΣ ΕΡΑΣΤΕΣ της αυτονομίας και της όσο το δυνατόν περισσότερης αμερο-δημοκρατίας.

Datasabotage:

ΕΝΑ ΚΟΠΥΡΑΙΤ ΣΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

«Προγραμμάτισε ένα σχεδιάγραμμα που να παριστάνει με γεωμετρικά σχήματα τις κατηγορίες ατόμων και μηχανισμών που έχουν οφέλη από την πρόσθαση και τον έλεγχο των πληροφοριών. Δείξε τη συχνότητα νόμιμης και παράνομης ανταλλαγής αυτών των πληροφοριών, μια φωτεινή κηλίδα για κάθε N megabyte σε μια τεράστια οθόνη. Ολόκληρη σχεδόν η ανθρωπότητα μπορεί να παριστάνεται στο σχεδιάγραμμά σου. Η οθόνη αντιφεγγίζει από κάτασπρο φως. Κατόπιν αρχίζει ν' αναβοσθήνει, καθώς η συχνότητα ανταλλαγής πληροφοριών υπερφορτώνει την εικόνα. Το σχεδιάγραμμά σου κινδυνεύει να εκραγεί σαν σουπερνόβα. Μεγένθυνε τα σχήματα που παριστάνουν όσους έχουν την υποδομή και τις γνώσεις για παράνομη πρόσθαση. Ρύθμισε ανάλογα την κλίμακά σου. Αν υπολογίσεις σωστά τα megabytes ανα δευτερόλεπτο, μπορεί να μειωθεί τόσο η φωτεινότητα, ώστε ν' αρχίσουν σιγά σιγά να διακρίνονται τα σχήματα των στρατιωτικού μηχανισμάτων, των υπηρεσιών εθνικής ασφάλειας, των εργαζομένων σε επιχειρήσεις και ερευνητικά κέντρα, των πιτσιρικάδων, των μανιακών με τα ωδεο games, και των πολιτικοποιημένων χάκερ...»

Πριός απ' αυτούς συνέλαβε πρώτος την ιδέα της «εισοδήματος»;

Ο υπολογιστής, από τις απαρχές ακόμα της σύλληψής του σαν ιδέα, είναι ένα μηχάνημα διειδύσιμο. Από τη στιγμή που οποιαδήποτε λειτουργία του είναι α priori προγραμματισμένη και προβλέψιμη, έρχεται σαν φυσική συνέπεια ότι το είδος του ελέγχου που μπορεί να ασκηθεί πάνω του εξαρτάται από το πόσο καλά τον γνωρίζει κανείς.

Αυτή θα μπορούσε να είναι μια πρώτη απάντηση.

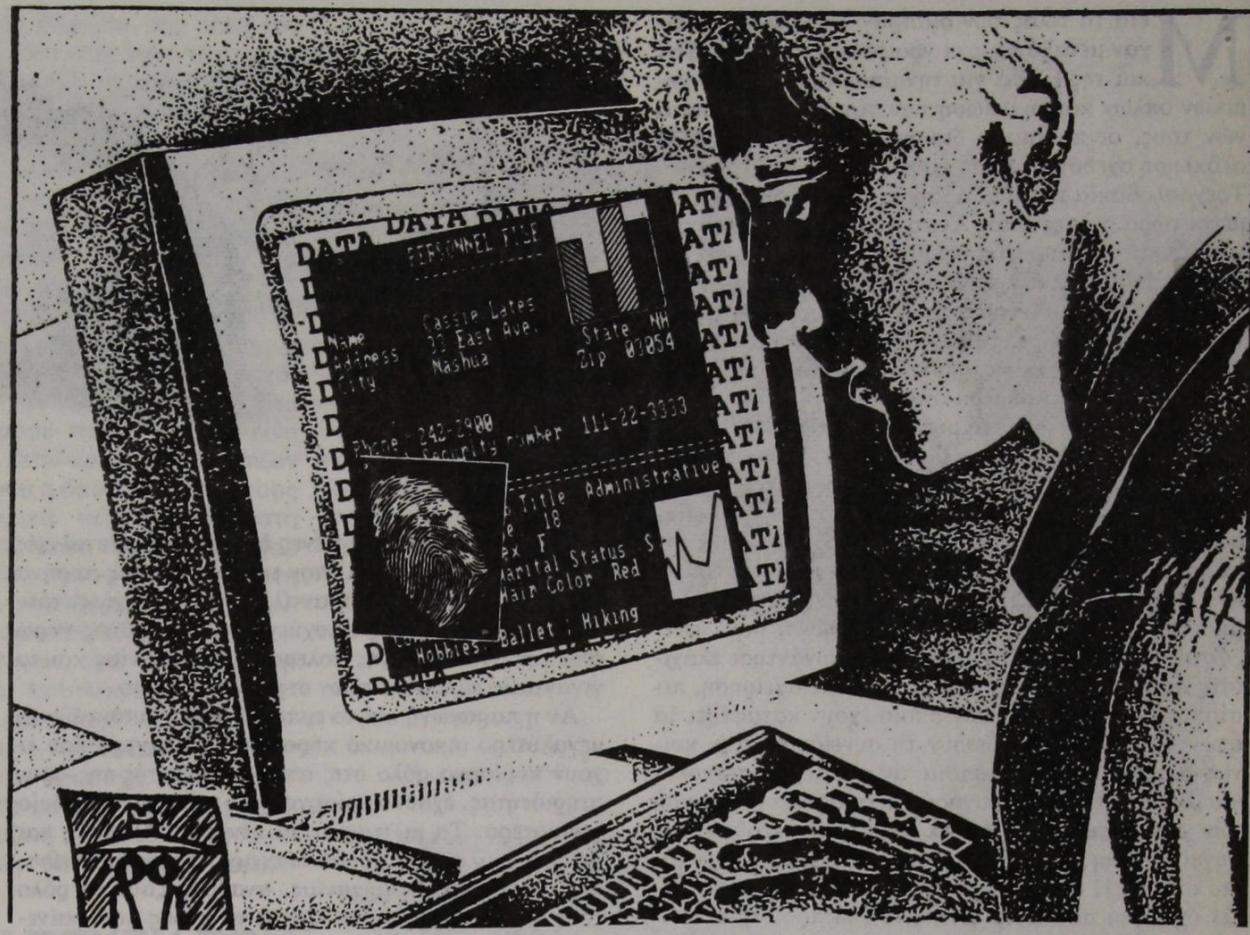
Μια δεύτερη απάντηση θα μπορούσαν να τη δώσουν χωρίς πολύ σκέψη τα παιδιά που μεγαλώνουν εξοικειωμένα με τους υπολογιστές. Αυτή τη στιγμή οι δισκέτες με τα παιχνίδια που κυκλοφορούν στην αγορά, περιέχουν τρόπους «κλειδώματος» για να εμποδιστεί η αντιγραφή τους, που θεωρητικά το σπάσιμό τους είναι πολύ δύσκολη υπόθεση. Κι όμως, σχεδόν ταυτόχρονα, με κάθε νέο παιχνίδι που εμφανίζεται κυκλοφορούν και τα παράνομα αντίτυπά του. Η κλοπή software σε αυτόν τον τομέα, αποτελεί εδώ και καιρό καταξιωμένο κανόνα, για τα παιδιά που πάντα βρίσκουν τρόπους να τα αντιγράφουν και να τα μοιράζουν στους φίλους τους.

Οσο για τα πλαίσια νομικής προστασίας ενάντια σε κάθε είδους εισοδότες, αυτά φτιάχνονται και ανανεώνονται αδιάκοπα. Άλλα μόνο εάν κηρύσσονταν παράνομα όλα τα εγχειρίδια πληροφορικής θα μπορούσε να εμποδιστεί ένας οποιαδήποτε αρχάριος να μάθει για παράδειγμα ότι η εντολή που μπορεί να καταστρέψει τις πληροφορίες της μνήμης, βρίσκεται ενσωματωμένη στο λειτουργικό σύστημα όλων των υπολογιστών. Η γνώση αυτής της απλής εντολής είναι ταυτόχρονα: ένα από τα πρώτα πράγματα που μαθαίνει κανείς, ένας τρόπος για να μορφοποιούνται οι περιφερειακές μνήμες, ώστε να δέχονται αρχεία, και ο τρόπος με τον οποίο δουλεύει αυτή τη στιγμή ένας μεγάλος αριθμός ιών. Η πιθανότητα να ξυπνήσουν μία ωραία πρωία οι κάτοχοι πιστωτικών καρτών χωρίς τις καταθέσεις και τα τηλέφωνά τους, η πιθανότητα να δημιουργηθεί, ένα άνευ προηγουμένου κομφούζιο σε τράπεζες και δημόσιους οργανισμούς, ή να μπλοκαριστεί για ώρες η λειτουργία πανίσχυρων οργανισμών φαίνεται εφικτή για όποιον μπορεί να συλλάβει τι δυνατότητες μπορεί να δώσει η ύπαρξη μιας τέτοιας εντολής σε έναν ιό. Και αυτό είναι απλώς ένα παράδειγμα που μπορεί να εξηγήσει για ποιούς λόγους συμβαίνει καμμιά φορά, η ενασχόληση με τέτοια θέματα να γεννά μια σχέδιον μεταφυσική εντύπωση παντοδυναμίας για το τι μπορεί να γίνει.

Και ερχόμαστε στο ερώτημα, τι από όλα αυτά έχει πραγματικά γίνει.

Μέχρι τώρα, είναι σίγουρο ότι εισοδότες και επιθέσιες παρόμοιου είδους ενάντια σε εταιρείες, έχουν συμβεί. Την έκταση της καταστροφής που έχουν προκαλέσει δεν είναι δυνατόν να την βρούμε, αφού οι εταιρείες προκειμένου να δείξουν ότι η μηχανή τους δουλεύει ρολόι, και να μην κλονίσουν την εμπιστοσύνη των πελατών τους, προτιμούν όπως είναι φυσικό να κρατούν μυστικότητα.

Τα τελευταία χρόνια όμως, αυτή η μυστικότητα, φάνηκε να έχει μια παράξενη συνέπεια. Ευνόησε τη δημιουργία κάποιων μύθων γύρω από το τι είναι εφικτό να κατορθώσουν οι χάκερ. Και παρ' όλο που πεδίο αναφοράς τους είναι η σύγχρονη τεχνολογία, ο μηχανισμός παραγωγής και διάδοσης αυτών των μύθων, έχει πολλά κοινά σημεία με τους μύθους των προ-βιομηχανικών κοινωνιών. Στην Ευρώπη και συχνά στην Ελλάδα, κυκλοφορούν συχνά στοιχεία του είδους ότι κάποιοι χάκερ κατάφεραν

να διεισδύσουν στα συστήματα ελέγχου στρατιωτικών εγκαταστάσεων, ή ότι μπλοκάρουν τα εκλογικά αποτελέσματα, ή ότι έκλεψαν μεγάλα ποσά από τράπεζες και ούτω καθ' εξής.

Επειδή όμως, μέχρι αυτή τη στιγμή τουλάχιστον, οι άτακτες μεγαλοφυίες, που σύμφωνα με τον Timothy Leary «κρατάνε τον κόσμο στα χέρια τους», δεν έχουν ακόμα τινάξει το κράτος στον αέρα παίζοντας με το πληκτρολόγιο, έχουμε κάθε λόγο να πιστεύουμε ότι το ζήτημα θέλει άλλη αντιμετώπιση. Ο έλεγχος και η πειθάρχηση του πληθυσμού μέσω των κομπιούτερ, είναι ένας από τους κυριώτερους επαπειλούμενους τεχνολογικούς εφιάλτες. Η γνώση των ηλεκτρονικών συστημάτων, και γενικότερα η εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες μπορούν να ανοίξουν νέους ορίζοντες στις δυνατότητες αντίστασης, με τον όρο να αξιολογηθούν και να χρησιμοποιηθούν κατάλληλα. Μια απ' αυτές τις δυνατότητες αντίστασης, είναι το Datasabotage.

DATAVIRUS Ο ιός που χτυπάει τα κομπούτερ

«Την έπιασα μέσω ενός τριπλού συστήματος ενοικιάσεων στη Μομπάσα κι ενός Αλγερινού τηλεπικονιωνιακού δορυφόρου. Ήξερε πως κάποιος κοίταζε αλλά δεν μπορούσε να τον εντοπίσει...»

Ουλλιαμ Γκίμπσον: «Burning Chrome».

Το παραπάνω απόσπασμα, άνετα θα μπορούσε να είναι μαρτυρία ενός χάκερ για το πως κατάφερε να εισβάλλει στο κομπιούτερ ενός οργανισμού. Το ότι τελικά προέρχεται από ένα κυβερνοπάνικο μυθιστόρημα, είναι απλώς μια ένδειξη του πόσο αλληλεπικαλυπτόμενη μπορεί να γίνει καμιά φορά, η σχέση μεταξύ λογοτεχνίας και πραγματικότητας. Είναι δύσκολο πλέον να θερεθεί ποιος αντέγραψε από ποιον την ιδέα. Το σίγουρο όμως - και το σημαντικότερο - είναι ότι λειτουργεί. Για να μπορέσει κάποιος να συνδεθεί μένα κομπιούτερ χωρίς το φόβο να συλληφθεί πρέπει ν' ακολουθήσει αυτή την πολύπλοκη διαδικασία της σύνδεσης από το ένα μέρος στο άλλο μέχρι να φτάσει στον τελικό στόχο του.

«Την δεκαετία του '70 η RAF ανατίναξε τα κεντρικά τμήματα υπολογιστών της Αμερικάνικης βάσης στη Χαυλδεβέργη. Σήμερα θα μπορούσαμε να εξαπλώσουμε κι εμείς ανάλογες επιθέσεις χρησιμοποιώντας τον «ιό των κομπιούτερ» κι είναι σχέδιό μου ότι οι πιθανότητες να συλληφθούμε είναι μηδαμινές». (περιοδικό Ny Teknik 1986 - NO 48)

Οι χάκερ συνήθως δουλεύουν νύχτα, αφενός γιατί τα τηλεφωνήματα που χρειάζεται να κάνουν κοστίζουν φθηνότερα κι αφετέρου γιατί λογικά οι νόμιμοι χειριστές και προγραμματιστές αυτές τις ώρες βρίσκονται σπίτια τους και κοιμούνται. Απαραίτητο εργαλείο της δουλειάς τους είναι μια συσκευή modem που επιτρέπει την επικονιωνία μεταξύ δύο κομπιούτερ μέσω του τηλεφωνικού δικτύου. Μερικές γενικές πληροφορίες σχετικά με τον τόπο που βρίσκεται ο στόχος είναι σχετικά εύ-

κολο ν' αποκτηθούν και βοηθούν στον εντοπισμό των αρχικών αριθμών του τηλεφώνου της εταιρείας ή του οργανισμού. Τα υπόλοιπα τα αναλαμβάνει ένα scannerprogram (πρόγραμμα ανίχνευσης) που μπορεί να τηλεφωνεί αδιάφορους αριθμούς και ταυτόχρονα να εντοπίζει αν κάποιος υπολογιστής απαντάει. Αφού γίνει κι αυτό, το επόμενο πρόβλημα είναι πως θα καταφέρει ο εισοδούς να σπάσει τα συστήματα ασφαλείας (κωδικούς κλπ.) που προστατεύουν τα δεδομένα του κομπιούτερ. Για να επιτευχθεί αυτό απαιτούνται μεγάλη πείρα κι υπομονή, αλλά η ανθρώπινη νοημοσύνη διαθέτει έναντι σ' οποιαδήποτε εκδοχή της τεχνητής, ένα μεγάλο αβαντάζ: την φαντασία και την ικανότητα του απρόβλεπτου, πράγματα ικανά να δίνουν λύσεις κι απαντήσεις εκεί που κανείς δεν το περιμένει. «Την Ακρη δεν μπορείς να την γράψεις στο χαρτί, δεν μπορείς να την χτυπήσεις σε δισκέτα».

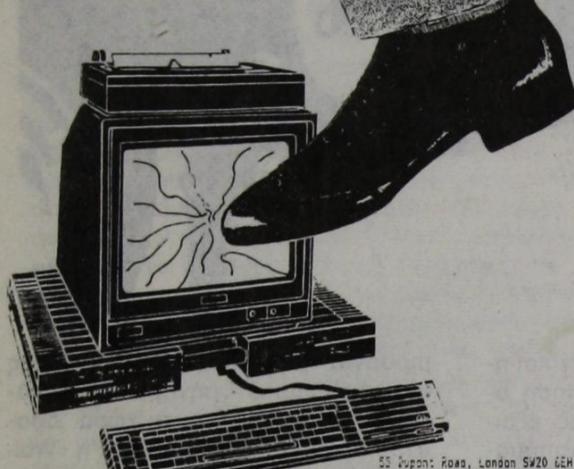
Πολύ χρήσιμο είναι αν μπορεί να βρεί κανείς τα προσπέκτους των κομπιούτερ που σκοπεύει να παραβιάσει γιατί με τη βοήθειά τους μπορεί να πάρει πολλά στοιχεία σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας τους, ακόμα και να βρει την «είσοδο» για σέρβις που έχει τοποθετήσει η κατασκευάστρια εταιρεία.

Ενας τρόπος να στοιχίσουν λιγότερο τα τηλεφωνήματα είναι η προμήθεια πόρων από το διεθνές δίκτυο κομπιούτερ DATEX. Επίσης μπορεί να γίνει μέσω του τηλεφωνικού δικτύου ή με το επιδέξιο «ψάρε

από σελ. 6
διάρικος, μπορεί π.χ. την 25η Δεκεμβρίου ν' αρχίσει σιγά σιγά να εμφανίζεται στην οθόνη ένα χριστουγεννιάτικο δέντρο, ενώ ταυτόχρονα σιθήνονται με τον ίδιο ρυθμό όλα τα αρχεία, ή να βγάζει χιουμοριστικά μηνύματα. Αυτό δεν συμβαίνει ποτέ σε βάρος της καταστροφικής του ικανότητας. Επίσης είναι τρομερά μεταδοτικός, θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι το κυβερνητικό ανάλογο ενός βιολογικού ιού που εξαπλώνεται με ραγδαία ταχύτητα και μεταδίδεται σ' οπιδήποτε έρχεται σ' επαφή μαζί του.

Πολιτικοποιημένοι χάκερ

BLACK CHIP

A JOURNAL ON COMPUTING FOR ANARCHISTS

1985 ISSUE 1

Σήμερα στην υπόλοιπη Ευρώπη οι χάκερ έχουν αναπτύξει μια οργανωμένη, συλλογική δράση: εφημερίδες που εκδίδονται από χάκερ όπως η «Hacktic» στην Ολλανδία. Η «Die Datensch-

lender» εκδίδεται από μια λέσχη ονομαζόμενη Chaos Computer Club στο Αμβούργο. Αυτή η λέσχη εκδίδει επίσης κι ένα φυλλάδιο που λέγεται «η βίβλος του χάκερ» και περιέχει όλα εκείνα τα οποία ένας χάκερ πρέπει να γνωρίζει.

Επίσης συναντιούνται πολλές φορές μεταξύ τους σε διεθνές επίπεδο. Μια απ' τις τελευταίες συναντήσεις τους έγινε στο Αμστερνταμ στις 2-4 Αυγούστου του '89 όπου εκεί συναντήθηκαν χάκερ σχεδόν απ' όλη την Ευρώπη. Το συνέδριό τους έγινε κάτω από το όνομα «ICATA '89 του γαλαξιακού κόμματος των χάκερ». ICATA σημαίνει Διεθνές συνέδριο για την εναλλαχτική χρήση της Τεχνολογίας στο Αμστερνταμ. Στη συνάντηση αυτή οι σύνεδροι ήρθαν σ' επαφή ακόμα και μέσω κομπιούτερ με ομάδες χάκερ από το Σαν Φρανσίσκο, τη Μόσχα, το Γιοχάνεσμπουργκ και συζήτησαν ανάμεσα σε άλλα τις δυνατότητες ανέγερσης ενός ηλεκτρονικού δυκτίου στον αγώνα ενάντια στο απαρτχάντ. Υπήρξαν επίσης θέματα προς συζήτηση σχετικά με την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, τις μυστικές υπηρεσίες, την τεχνητή νοημοσύνη, τους υπολογιστές και την οικολογία, το θέμα εισβολή σε κομπιούτερ και ηθική και πολλά άλλα. Ένα μεγάλο θέμα επίσης ήταν η ασφάλεια των χάκερ και το πώς κανείς να προστατεύει το ηλεκτρονικό του δίκτυο και τις θέσεις του απέναντι στις μυστικές υπηρεσίες. Οι μυστικές υπηρεσίες προσπαθούν να μπουν και να σπάσουν το δίκτυο των χάκερ με το να κάνουν διάφορους απ' αυτούς να πουλήσουν πληροφορίες.

Οι χάκερ στο συνέδριό τους είχαν πλούσια ανταλλαγή εμπειριών. Ο Steffen Werner για τη λέσχη Chaos Computer Club μίλησε για την «εισβολή» που έκανε στους κομπιούτερ της ΝΑΣΑ και την επαφή που κατάφερε να έχει με τους κομπιούτερ της ασφάλειας και της ΚΥΠ στη Δυτική Γερμανία. Μίλησε επίσης για τη σύλληψή του απ' τη γαλλική ασφάλεια στο αεροδρόμιο στο Παρίσι, όπου είχε θρεθεί για να συμμετάσχει σ' ένα συνέδριο πληροφορικής. Συνελήφθη με την κατηγορία ότι πριν μερικούς μήνες είχε «εισβάλλει» στους κομπιούτερ της εταιρείας PHILIPS.

Στο συνέδριο του Αμστερνταμ έγιναν επίσης διαλέξιες όπως εκείνη για το τηλεφωνικό σύστημα στην ΕΣΔΔ και πώς μπορούν οι ρώσοι να βρουν μια συσκευή modem. Η Susan Ugursoy, μια χάκερ μίλησε για τις προσπάθειες της ακροδεξιάς στη Δυτική

Γερμανία να αναπτύξει ένα ναζιστικό ηλεκτρονικό πρόγραμμα. Παρουσίασε επίσης πλήθος από ηλεκτρονικά ναζιστικά παιχνίδια που παράγονται στη Δ. Γερμανία όπως για παράδειγμα ένα το οποίο έχει στόχο να προλάβει το παίχτης να μεταφέρει όσο το δυνατόν περισσότερους Εβραίους στους θαλάμους αερίων πριν τελειώσει ο πόλεμος. Η Ugursoy μίλησε επίσης για το πώς οι Ρεπουμπλικάνοι έχουν κάνει χρήση ενός φόρουμ ηλεκτρονικών συζητήσεων για να διαδώσουν μυνήματά τους.

Από το 1988 εκδίδεται στο Ρόττερνταμ μια εφημερίδα Bulletin Board System (BBS) με το όνομα «De Zwart Ster» (Μαύρο Αστέρι). Το BBS είναι ένας τόπος ηλεκτρονικής συνάντησης για όποια που χρησιμοποιούν κομπιούτερ, εκεί μπορεί κανείς να διεξάγει συζητήσεις και ν' ανταλλάξει πληροφορίες μέσω ηλεκτρονικού γράμματος. Οι συζητήσεις γίνονται στα Ολλανδικά και στ' Αγγλικά και περιστρέφονται γύρω από οποιαδήποτε πολιτικά θέματα. Το τηλέφωνο εκεί είναι:

00931/104365200 (300/1200/2400 baud, Parity none, 8 bit word, 1 Stopbit)

Διευθύνσεις εφημερίδων χάκερ: «Hacktic», P.b. 22953,1100 DL Amsterdam HOLLAND

«Die Datenschleuder», Schwenckestrasse 85, D-2000 Hamburg 20, WEST GERMANY.

ΠΑΙΔΙΑ ΜΟΥ. ΣΑΣ ΔΙΝΩ ΜΑ ΖΥΒΟΥΛΗ. ΤΑΡ ΟΛΟ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΑΣ ΚΑΝΕΙ ΤΗ ΖΩΗ ΔΥΣΚΟΛΗ: ΚΑΘΕ ΦΟΡΑ ΠΟΥ ΒΑ ΕΧΕΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ Μ' ΕΝΑ ΚΟΜΠΙΟΥΤΕΡ. Η ΦΡΟΝΤΙΣΤΕ ΝΑ ΜΑΒΕΤΕ ΟΛΑ ΣΩΑ ΕΧΟΥΝ ΙΣΧΗ Μ' ΑΥΤΟΝ Η ΚΑΝΤΕ ΤΟΝ ΚΟΜΜΑΤΑ!

ΧΤΥΠΗΣΑΝ ΤΗΝ «GERMINAL»

Ηιστορική έδρα των Ιταλών αναρχικών της Carrara στην πλατεία Matteotti χτυπήθηκε και καταλήφθηκε τελικά από αστυνομικές δυνάμεις. Ο πως είχε γραφτεί σε άλλο φύλλο της Αναρχίας (No 16), μετά από μια τριετή δικαιστική διένεξη, πάρθηκε απόφαση για την εκκένωση του κτιρίου από την ομάδα «Germinal» που το κατείχε ήδη από το 1944. Αυτή η εκκένωση προετοιμάζόταν προσεκτικά εδώ και πολλούς μήνες από τις δημοτικές αρχές της πόλης, ενώ αντίστοιχη ήταν και η προετοιμασία των Ιταλών αναρχικών, οι οποίοι φρόντισαν για την ενίσχυση του κατειλημμένου κτιρίου και την πραγματοποίησαν μια επιτυχημένη καμπάνια αλληλεγγύης προς την ομάδα «Germinal», η οποία πήρε διεθνή χαραχτήρα στις 28 Οκτωβρίου 1989, με τη συμμετοχή 500 περίπου συντρόφων από την Ιταλία, την Ισπανία, τη Γαλλία και άλλες χώρες.

Η σύγκρουση που αναμενόταν εδώ και έξη μήνες, εκδηλώθηκε το πρωινό της 23ης του Μάρτη. Ανάμεσα στις 4 με 6 το πρωί, μια ομάδα ειδικών δυνάμεων της αστυνομίας εισέβαλλε στο κτίριο -στο οποίο εκείνη τη στιγμή δεν δρισκόταν κανές- και το κατέλαβε. Η είδηση για το χτύπημα της «Germinal» δεν άργησε να γίνει γνωστή σε ολόκληρη τη χώρα και την Κυριακή 25 Μάρτη πεντακόσιοι περίπου αναρχικοί απ' όλα τα μέρη της Ιταλίας «έδωσαν ραντεβού» στην πανέμορφη κατάλευκη πόλη του μάρμαρου. Το πρώτο που επιχείρησαν να κάνουν ήταν να ανατρέψουν την θωρακισμένη πόρτα που είχε τοποθετήσει η αστυνομία για να εμποδίσει την επανακατάληψη του κτιρίου. Η επίθεση δύναται να έχει αργανωμένη με αποτέλεσμα, το πλήθος που ήταν συγκεντρωμένο μπροστά στο κτίριο να διαλυθεί μόλις επιτέθηκαν οι δυνάμεις της αστυνομίας.

Αυτό όμως έδωσε το έναντιμα για το ξεκίνημα της μάχης ανάμεσα στους Ιταλούς αναρχικούς που συνεπικουρύνταν και από την πλειοψηφία του πληθυσμού της πόλης -πρόκειται για πε-

ριοχή με αναρχική παράδοση μιας εκαντονταετίας- και τις δυνάμεις της αστυνομίας.

Ενώ οι μπότες των μπάτων προσπαθούσαν να επιβάλλουν την παρουσία τους στους δρόμους της πόλης, οι διαδηλωτές σήκωναν οδοφράγματα για να συγκρουστούν στη συνέχεια με τους μπάτους. Η απειλή για μια αιματηρή και ανεξέλεγκτη συνέχεια των συγκρούσεων -ας σημειωθεί πως η πόλη είναι παγκόσμια γνωστή για το λευκό μάρμαρο της που δρίσκεται εν αφονία μέσα στην πόλη και τα γύρω δουνά από όπου μόνο ένας δρόμος συνδέει την πόλη με τη γύρω περιοχή και ο οποίος ήταν γερά φρουρούμενος από ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις- ανάγκασε το δήμαρχο της πόλης να επιδιώξει διαπραγμάτευση με τους διαδηλωτές. Τις πρώτες απογευματινές ώρες, οι συγκρούσεις θεωρήθηκαν και από τις δύο πλευρές τελειωμένες με την εγγύηση του δημάρχου ότι δεν επρόκειτο να συλληφθεί κανείς.

Μια «εγγύηση» όμως χωρίς αντίκρυσμα. Με το πέρας των συγκρούσεων άρχισε σ' όλη την Ιταλία το «κυνήγι του αναρχικού».

ΜΕ ΒΑΣΗ ΕΝΑ BINTEO ΚΑΙ ΠΟΛΛΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ που τραβήχτηκαν στους χώρους των επεισοδίων, κάπου 50 Ιταλοί αναρχικοί από όλη τη χώρα δρέθηκαν ξαφνικά καταζητούμενοι και κατηγορούμενοι για διατάραξη της δημόσιας τάξης και επίθεση σε ένοπλη δύναμη (αστυνομία).

Η κατάσταση αυτή τη στιγμή απέχει πολύ από το να θεωρηθεί ξεκαθαρισμένη. Τα γεγονότα που δρομολογούνται εφεξής είναι πλέον απρόδιλεπτα. Ομως είναι σαφές, ότι έτσι όπως εξελίχτηκαν τα πράγματα, τα γεγονότα της 23ης και 25ης του Μάρτη, αποτελούν ένα μικρό δείγμα, για το ότι το κράτος στην Ιταλία -αλλά και σ' άλλες ευρωπαϊκές χώρες- σκοπεύει να εξαλείψει κάθε είδους αντίσταση από οποιονδήποτε και αν πρόερχεται.

Από Solidaridad Obrera

7ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ CNT.

Ηαναγκαιότητα για μια καθολική εξέταση των νέων συγκυριών που προβάλλονται στον πολιτικό οικονομικό τομέα από κράτος και κεφάλαιο και οι προοπτικές αγώνα που διαγράφονται ενάντια στις νέες επιλογές της εξουσίας, οδήγησαν στην πραγματοποίηση του 7ου συνέδριου της CNT (Confederacion Nacional del Trabajo -Εθνική Συνομοσπονδία Εργασίας), στην

ΠΟΛΩΝΙΑ: Η ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

Ο 8' παγκόσμιος πόλεμος, αλλά και τα περισσότερα από 40 χρόνια κομμουνιστικής τυραννίας στην Πολωνία, είχαν σαν αποτέλεσμα να οδηγηθεί η δραστηριότητα του αναρχικού κινήματος σε μια στασιμότητα. Η απουσία ιθαγενών θεωρητικών, η ύφεση που παρουσίασε η αναρχική λογοτεχνία και κάποιες διεθνείς επαφές που αντιμετώπιζαν δυσκολίες στο να πραγματοποιηθούν, οδήγησαν στο να θεωρείται ο αναρχισμός σαν σύμπτωμα έσχατης παρέκκλισης.

Ο πρωταρχικός παράγοντας που έκανε τη διάδοση της ιδέας μιας κοινωνίας αυτοδιευθυνόμενης διπλά δύσκολη, οφειλόταν στην ειδική γεωπολιτική θέση της χώρας. Εκατό χρόνια κάτω από την κυριαρχία της Ρωσίας, Πρωσίας και Αυστρίας και, μετά από μία σύντομη περίοδο αναγέννησης, η ναζιστική κατοχή και κυρίως η ολοκληρωτική εξάρτηση από την ΕΣΣΔ στη διάρκεια της μεταπολεμικής εποχής, δημιούργησαν ένα ιδιόρρυθμο πολωνικό χαρακτηριστικό: την ανησυχία για την ανοικοδόμηση του κράτους. Ετσι, η παραδοσιακή θεώρηση του αναρχισμού σαν μιά κατάσταση χάους ήταν αναπόφευκτη εν δυνάμει την αγάπη προς τη «μητέρα-πατρίδα» και την προθυμία να θυσιαστούν όλες οι αξίες στο βωμό της ισχυροποίησής της. Και σ' αυτή τη χρονική περίοδο - περισσότερο, ίσως, απ' ότι σε οποιοδήποτε άλλο μέρος - αναδύθηκε αυτό το τεράτωδες πλάσμα αχώριστο από το κράτος: ο άνθρωπος της πολιτικής.

Αυτή η μορφή υποτέλειας παρέμενε σαν απόδειξη ενός αδιανόητου μηχανισμού: της καθημερινής θεώρησης της οποιασδήποτε αντίθεσης στο κράτος σ' αυτήν της γιατίτη την ίδια την υπόστασή του. Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες, όλη η δυναμική της κοινωνίας καθώς επίσης και οι προσπάθειές της επικεντρώνονταν αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση της ιδέας της ανόρθωσης του κράτους. Δεν είναι περίεργο λοιπόν που η ιδέα της καταστροφής του κράτους, αλλά και της οριοθέτησής του σε σχέση με την κοινωνική ζωή, όχι μόνο δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί αλλά, ακόμη περισσότερο θεωρείτο σαν τη χειρότερη προδοσία. Στο τέλος, το παλιό δόγμα «Θρησκεία, Τιμή και Πατρίδα» απέκτησε βαθιές ρίζες στη συνείδηση του μέσου Πολωνού και έτσι συνεχίζει.

Αυτά τα προβλήματα μπορεί να είναι ακατανόητα για την πλειοψηφία των συντρόφων στο εξωτερικό, τουλάχιστον μέχρις ενός σημείου, αλλά οφείλουμε να καταγράψουμε το γεγονός ότι τα αιώνια προβλήματα της διάδοσης των αναρχικών ιδεών - που προέρχονται από την περιθωριοποίηση και τις παρεμπηνίες - συνυπάρχουν με αναρίθμητα εμπόδια, χαρακτηριστικά μονάχα αυτής της χώρας. Αυτά τα εμπόδια λειτουργούν έτσι ώστε η προώθηση του αναρχισμού να είναι υπερβολικά δύσκολη και μας οδηγούν στο να επιλέγουμε τις μεθόδους μας πολύ προσεκτικά.

Γιατί η έλλειψη ευνοϊκής διάθεσης, από τη μεριά της κοινωνίας, προς τον αναρχισμό, δεν προέρχεται από τους συνηθισμένους φόδους ενός πολίτη που αντιμετώπιζε την απειλή του νόμου, αλλά από έναν πατριωτισμό υποσυνείδητα καλλιεργημένο για πολλά χρόνια. Και αυτή υπήρξε η αιτία που δυσκόλευε πάντα οποιαδήποτε ανάπτυξη του αναρχισμού στην Πολωνία, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της ολοκληρωτικής εξάρτησής της από τους ισχυρούς γείτονές της.

Η ανάπτυξη της επαναστατικής

σκέψης στην Ευρώπη, στα τέλη του 19ου αιώνα, δεν επηρέασε την αναρχική προπαγάνδα αν και όλα έδειχναν ότι αυτό όφειλε να είχε συμβεί. Βέβαια οι αναρχικοί δραστηριοποιούνταν και πριν το 1900, αλλά κάπως σποραδικά, ενώ τη δράση τους αυτή κάλυπταν οι σοσιαλιστικές ιδέες που ολοένα κέρδιζαν έδαφος.

Λίγο πριν την Επανάσταση του 1905-1907 εμφανίστηκαν κάποιες ομάδες καλύτερα οργανωμένες, η πλειοψηφία των οποίων προέρχονταν από την Ιουδαική κοινότητα που αριθμούσε πολλά μέλη εκείνη την εποχή. Στην αρχή αντιμετώπιζαν δυσκολίες και η δραστηριότητά τους ήταν πρακτικά περιορισμένη στη διάδοση της ιδέας του διαχωρισμού της κοινωνίας από το κράτος και στη δημιουργία ελεύθερων κοινοτήτων. Στη συνέχεια οι ομάδες αυτές περιθωριοποιήθηκαν, ενώ τις διαδέχτηκαν μορφές ένοπλης δράσης με εκτελέσεις προσώπων και βομβιστικές επιθέσεις. Οι ενέργειες αυτές τράβηξαν την προσοχή της αστυνομίας και όταν μετά από λίγο έσπασε θίαση και μαζική καταστολή, η πλειοψηφία αυτών των ομάδων εξαφανίστηκε.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΝΑΡΧΟΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΥ

Την ίδια χρονική περίοδο έγινε προσπάθεια να δημιουργηθεί η Αναρχική ομοσπονδία Πολωνίας-Λιθουανίας αλλά, εξαιτίας αναρίθμητων προβλημάτων αυτοδιαλύθηκε πριν καν δραστηριοποιηθεί. Στο μεταξύ, η ευφορία που δημιούργησε η επανάσταση του 1905-1907, έφερε τους αναρχικούς κοντά στην εργατική τάξη, δημιουργώντας έτσι το έδαφος για την μελλοντική ανάπτυξη του συνδικαλισμού. Στην προβολή των εργατικών διεκδικήσεων και ελευθεριών, πρωτοστάτησαν οι Jozef Zelinski, Walenty Wroblewski και Edward Abramowski, οι οποίοι και έγιναν γνωστοί για την προπαγάνδη της ιδέας της ελεύθερης κοινωνίας, βασισμένης στη συνεργασία και την αμοιβαία βοήθεια (αυτό το πρόγραμμα έγινε αποδεκτό και από την «Αλληλεγγύη» σε πρώτη φάση, αλλά στη συνέχεια εγκαταλείφθηκε). Ο Jozef Zelinski μπορεί να συγκριθεί με τον Nieuwenhuis στις προσπάθειές του να οργανώσει τους εργάτες, αλλά και σε σχέση με τη διάδοση των αντιμιλιταριστικών ιδεών, οι απόψεις τους έχουν πολλά κοινά σημεία. Τα

επόμενα χρόνια θα γίνουν η πρώτη πραγματική προσπάθεια για την αναρχική ομοσπονδία στην Πολωνία.

μικά μέχρι μετά το 1926 οπότε και ήταν δύσκολη η πραγματοποίηση οποιασδήποτε δραστηριότητας εξαιτίας του στρατιωτικού πραξικοπήματος του Pilsudski. Αμέσως μετά γεννήθηκε η «Powszechna Kofederacja Zwiazkow Zawodowych», με πλειοψηφία από αναρχοσυνδικαλιστές. Η ZZZ είχε γύρω στις 148.000 ενεργά μέλη και επρόκειτο να ενωθεί με την AIT αλλά το έσπασμα του B παγκοσμίου πολέμου την εμπόδισε. Διατήρησε όμως στενές σχέσεις με τους αναρχοσυνδικαλιστές του εξωτερικού, ανάμεσα σ' αυτές με την Nordostyrik «Sindikalistik Verbund», την οργάνωση που στήριξε οικονομικά την «Αλληλεγγύη» όσο καιρό έδινε την εντύπωση μιας συνδικαλιστικής οργάνωσης.

Κατά την διάρκεια του B Παγκοσμίου πολέμου, η ZZZ πήρε μέρος στη μάχη ενάντια στους κατακτητές, δημιουργώντας τις δικές της αντάρτικες ομάδες με το όνομα «Polska Armia Ludowa» (κάποιες απ' αυτές τις ομάδες πήραν μέρος στις σκληρές μάχες της παλιάς πόλης στην διάρκεια της εξέργεσης της Βαρσοβίας το 1944).

Μετά τον πόλεμο, πολλές αναρχικές ομάδες εξαφανίστηκαν εξαιτίας των σταλινικών εκκαθαρίσεων. Παρά το γεγονός αυτό, οι αναρχικές ομάδες διατηρήθηκαν διάσπαρτες και περιθωριοποιημένες, μετά την δεκαετία του 40.

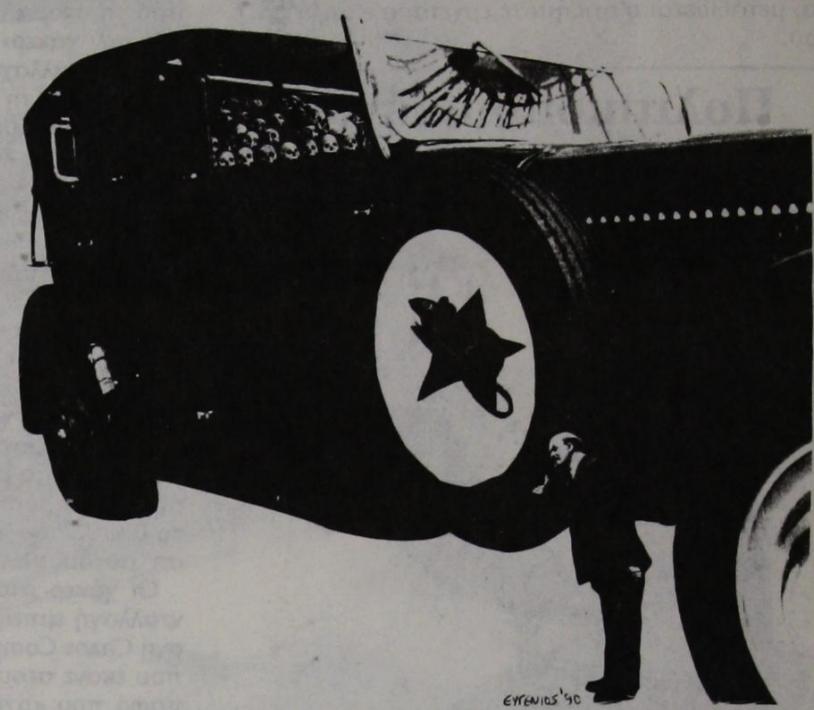
Κατά την διάρκεια των εξεγέρσεων του 1956, 1968 και 1970 ο αναρχισμός ασπάζεται θέσεις ημιδιανούμενίστικες και της υποκουλούτουρας, ενώ η κατάσταση διατηρείται έτσι μέχρι την γνωστή νύχτα της 13ης του Δεκέμβρη του 1981, όταν η φιλοσοβιετική κυβέρνηση έστειλε το στρατό να καταστείλει την επαναστατική διάθεση των πολιτών.

ΜΕΤΑ ΤΟ 1981

Η επανεμφάνιση και αναζωογόνηση του αναρχισμού μετά το 1981 αποτελεί ένα φαινόμενο περίεργο. Και λέμε περίεργο γιατί, λόγω της ύπαρξης όλων των ειδικών συνθηκών που προαναφέραμε, φαινόταν να αποκλείεται η οποιαδήποτε άλλη κοινωνική ομάδα. Αυτό οφειλόταν κυρίως σε νεαρά άτομα, που το μίσος τους ενάντια στο κομμουνιστικό σύστημα δημιουργούσε τελικά ένα συναίσθημα κάθετα αντίθετο προς οποιαδήποτε μορφή εξουσίας.

Ενα από τα πρώτα δείγματα του οργανωμένου αναρχικού κινήματος, υπήρξε η δημιουργία της «Ruch Spoleczenstwa Alternatywnego» (RSA) στα 1983, η οποία προπανάδιζε τη δη-

μια τη αναρχική σύνταξη στην Σοσιαλιστική Εποχή.

μιουργία μιας αυτοδιευθυνόμενης κοινωνίας πολύ γρήγορα η RSA απλώθηκε σ' ολόκληρη τη χώρα. Δραστήρια ομάδα υπήρξε επίσης η «Wolność i Pokój» (WIP), γνωστή για τις αντιμιλιταριστικές ιδέες και την οικολογική δραστηριότητά της.

Αυτές οι ομάδες υπήρξαν οι πρώτες που προπαγάνδισαν και οργάνωσαν διαδηλώσεις ενάντια στην παρουσία σοβιετικών στρατευμάτων στην Πολωνία, εκδηλώσεις συμπαράστασης σε άτομα στα οποία οι αρχές δεν έδιναν διαβατήριο και άλλες ενέργειες ενάντια στο αυταρχισμό του κράτους. Το καλοκαίρι του 1988, με πρωτοβουλία διάφορων αναρχικών ομάδων, (η RSA και η WIP ανάμεσα σ' αλλες) δημιουργήθηκε ένα είδος δικτύου για ανταλλαγή πληροφοριών (ονομαζόμενο «Miedzymiastowka Anarchistyczna» - MA). Η ιδέα είχε θετική απήχηση και η MA έγινε ένα σημαντικό μέσο επικοινωνίας ανάμεσα στις ομάδες, ανταλλαγής ειδήσεων, πληροφοριών και διανομής αναρχικού τύπου.

Η πρώτη εθ

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΚΙΝΕΖΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Pa Chin, γνωστός Κινέζος συγγραφέας και μεταφραστής, συνελήφθη στα 85 του χρόνια επειδή εξέφρασε δημόσια τη γνώμη του, σαν μέλος της ένωσης Κινέζων λογοτεχνών, υπέρ της εξέγερσης των φοιτητών και εργατών του Πεκίνου, τον Ιούνη του '89. Στη συνέχεια ο Pa Chin ήταν ανάμεσα στους αντικαθεστωτικούς που απελευθερώθηκαν από τις κινέζικες αρχές, σύμφωνα με την αγγλική αναρχική εφημερίδα Freedom.

Pa Chin in 1941

Για 50 ολόκληρα χρόνια ο Pa Chin διατηρεί τις αναρχικές του απόψεις, παρόλες τις διώξεις που έχει υποστεί. Κατά τη διάρκεια της Πολιτιστικής Επανάστασης στην Κίνα, ο Pa Chin χρησιμοποιήθηκε για τον παραδειγματισμό δώσως δεν πειθαρχούσαν στις επιταγές του καθεστώτος: η τηλεόραση πρόβαλλε σκηνές από τα βασανιστήρια, όπου οι βασανιστές υποχρέωναν τον Pa Chin να γονατίσει πάνω σε σπασμένα γυαλιά ώστε να ομολογήσει τις αμαρτίες του. Παρ' όλα αυτά, αντί για δήλωση μετάνοιας, η δήλωσή του ήταν πολύ διαφορετική: «Έχω τις ιδέες μου κι εσείς έχετε τις δικές σας. Το καλύτερο που έχετε να κάνετε είναι να με σκοτώσετε». Ομως οι κινέζικες αρχές δεν τον σκότωσαν αλλά τον έστειλαν σε στρατόπεδο καταναγκαστικής εργασίας, όπως και το γιό του και τη γυναίκα του, που πέθανε αργότερα χωρίς να της παρασχεθεί καμμία ιατρική βοήθεια.

Μέχρι το 1958, τα έργα του Pa Chin θεωρούνταν μεν σημαντικά λογοτεχνικά έργα, αλλά δέχονταν σκληρή

κριτική γιατί δεν ακολουθούσαν τη μαρξιστική ορθοδοξία. Για να δημοσιευτούν τα βιβλία του, οι χαραχτήρες άλλαζαν από αναρχικούς σε κομμουνιστές, και οι φωτογραφίες στους τοίχους από εικόνες του Μπακούνιν σε φωτογραφίες του Μάο. Οι αλλαγές, όμως, αυτές -επειδή ήταν μόνο φραστικές- δεν ήταν ικανοποιητικές. Αρκετοί μαρξιστές συγγραφείς καταδίκαζαν τα έργα του Pa Chin, όπως ο Yao Wenyuan που είχε χαραχτηρίσει τις νουβέλλες του σαν «προπαγάνδα υπέρ της φιλοσοφίας του Κροτότκιν» και υπόστησε ότι «η αναρχική λογοτεχνία είναι πρόξενος αποσύνθεσης γιατί οδηγεί σε όλο και μεγαλύτερες συγκρούσεις». Ο ίδιος ο Yao Wenyuan καταδικάστηκε αργότερα σε 20 χρόνια φυλάκιση επειδή «υ-

ποστήριζε τη συμμορία των τεσσάρων». Άλλος συγγραφέας, ο Hu Wanchun αποκήρυξε τα έργα του Pa Chin σαν «δηλητηριώδη παράσιτα». Ο ίδιος όμως ο Pa Chin -παρόλο που έκανε ορισμένες αλλαγές στα βιβλία του για να περνούν τη λογοκρισία- δεν αποκήρυξε τις απόψεις του. Εποιητικά, οι φρουροί της επανάστασης εισέβαλλαν στο σπίτι του και τον συνέλαβαν, αυτόν και τη γυναίκα του Ziao Shan για να τους οδηγήσουν στη συνέχεια στα στρατόπεδα εργασίας. Ένα χαραχτηριστικό της βαρβαρότητας των κομμουνιστών ήταν ότι σημάδεψαν την Ziao Shan με επιγραφή «Στοιχείο με επιβλαβείς σκέψεις» όπως έκαναν σε πολλούς αντικαθεστωτικούς την περίοδο εκείνη, για την οποία λίγα είναι γνωστά. Σήμερα,

οι κινέζικες αρχές απελευθέρωσαν τον Pa Chin κι άλλους γνωστούς αντικαθεστωτικούς, σε μια χειρονομία φιλελευθεροποίησης προς τη δύση, άγνωστος όμως παραμένει ο αριθμός των φυλακισμένων και εκτελεσθέντων, καθώς καθημερινά ο τύπος μας τροφοδοτεί με ειδήσεις για την εκτέλεση απόμων που κατηγορούνται για «χουλιγκανισμό». Κανείς δέδαια δεν μπορεί να αποκλείσει την πιθανότητα, η ορολογία που ονόμαζε τους αντικαθεστωτικούς «στοιχεία με επιβλαβείς σκέψεις» να τους έχει μετονομάσει σήμερα σε «χούλιγκαν». Και αν ο καπιταλισμός δεν κατέρρευσε σαν χάρτινος τίγρης, όπως προφήτευε ο Μάο, το ίδιο ισχύει και για τον κινέζικο τίγρη που ακόμα δείχνει τα δόντια του.

από σελ. 8

κούς της Koszalin, η «Awers» που εκδίδεται από την RAMP, το «IPA» που κυκλοφορεί στο Wroclaw, η «Fraternité» στην Βαρσοβία κ.λ.π. Ολες αυτές οι ομάδες είναι μέλη της Ομοσπονδίας. Παράλληλα, οι αναρχικοί συνεργάζονται με ελευθεριακές ομάδες, οικολόγους καθώς και με ομάδες για την απελευθέρωση των ζώων. Συχνά νέες ομάδες κάνουν την εμφάνισή τους, ενώ η καταγραφή όσων ήδη υπάρχουν είναι ιδιαίτερα δύσκολη (μία απ' αυτές είναι η «Zawodowy Związaek Federacyjny» που οργανώνει εκδηλώσεις για όσους παίρνουν μειωμένη αμοιβή στο διάστημα που πραγματοποιούν εναλλακτική κοινωνική θητεία).

Στην πραγματικότητα, αυτό που εκτιμάται σαν παράγοντας υπερβολικά ευνοϊκός για την προώθηση του αναρχισμού στην Πολωνία, είναι ότι η «Αλληλεγγύη», που έχαιρε ιδιαίτερης εκτίμησης στο παρελθόν, έχει πλέον οριστικά πέσει σε ανυποληφύια. Η φάρσα της «στρογγυλής τράπεζας» και της τελικής συμφωνίας με τους κομμουνιστές, εξαιτίας της οποίας η «Αλληλεγγύη» απέκτησε σημαντικά προνόμια ερήμην της εργατικής τάξης, είναι η καλύτερη απόδειξη της καθημερινά αυξανόμενης δυσαρέσκειας. Χωρίς αμφιβολία, μετά τις τελευταίες εκλογές, η πλειοψηφία του λαού επλίζει ότι με τον Μαζογέφσκι η κυβέρνηση θα είναι «κυβέρνηση όλων των Πολωνών», αλλά αυτό δεν μπορεί να σταματήσει το συναίσθημα της απογοήτευσης και της κοινωνικής δυσαρέσκειας που είναι σήμερα περισσότερο ορατά από οποιαδήποτε άλλη φορά.

Τελικά το απελπισμένο «άλμα προς τον καπιταλισμό» οδήγησε κυρίως στην εξάπλωση της φτώχειας και αυτή με την σειρά της σε λήψη μέτρων ασυνήθιστων ως τώρα για κομμουνιστική κυβέρνηση. Αυτό είναι ένα γεγονός αναμφισθήτο και ούτε ένας υπέυθυνος για την οικονομία δεν υπήρξε ικανός να εξηγήσει την καταστροφή. Παράλληλα, χιλιάδες παράλογοι κανονισμοί κληροδοτημένοι από την προηγούμενη κυβέρνηση αποτελούν εμπόδιο για οποιαδήποτε πρόγραμμα οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, ενώ οι παλιές μέθοδοι χειραγώγησης των πολιτών ψηφοφόρων χρησιμοποιούνται ξανά (είναι γνωστό το παράδειγμα της «Αλληλεγγύης» και των προεκλογικών υποσχέσεων της προς τους φαντάρους όταν πολύ γρήγορα όλος αυτός ο κόσμος ξεχάστηκε μαζί με τα προβλήματά του).

Η «Αλληλεγγύη» είναι σήμερα ένα πολιτικό κίνημα ετοιμοθάνατο με τη γηγετικά στελέχη της να δρουν σαν μεγάλα αφεντικά στην κυβέρνηση, ενώ η ένωση των εργατών δρίσκεται σε πλήρη παράλουσ (αν και οι ομάδες όπως η «Solidarnosc Walczaca» και η «Solidarnosc 80» είναι κάθετα αντίθετες με την τακτική της «Αλληλεγγύης/κομμουνιστικής κυβέρνησης» και αυτό είναι θετικό). Από την άλλη μεριά, ο Βαλέσα ενώ φροντίζει να συντηρεί την προηγούμενη ιστορία του, ταυτόχρονα αποφεύγει έξυπνα οποιαδήποτε ευθύνη για όσα συμβαίνουν σήμερα.

Και ενώ η κυβέρνηση χρησιμοποιώντας απατηλά μέσα, κερδίζει δημοτικότητα ανεάρτητα από το τίμημα, το πρόγραμμα ανδρώσωσης της οικονομίας προτείνει αν και μιλάει για

ευκαιρίες για όλους, στην πραγματικότητα είναι μια «αγγελία φτώχειας». Η παλινόρθωση του καπιταλισμού (λέξη προσεκτικά κρυμένη) και η ταυτόχρονη συντήρηση των υπολειμάτων του κομμουνισμού μπορούν μονάχα να πρωθήσουν το μελλοντικό διαχωρισμό τής κοινωνίας σε πολύ πλούσιους και πολύ φτωχούς.

ΟΙ ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ ΚΑΙ Η ΠΟΛΩΝΙΑ ΣΗΜΕΡΑ

Υπάρχει πολύ δουλειά για τους αναρχικούς σήμερα. Η κοινωνική δυσαρέσκεια-που μπορεί να οδηγήσει σε εξέργεση- αποτελεί ευνοϊκό παράγοντα για μιά αποτελεσματι-

κή διάδοση των αναρχικών ιδεών. Τούτο όμως προυποθέτει καθημερινή προσπάθεια από τους Πολωνούς αναρχικούς που, στην πλειοψηφία τους είναι πολύ νέοι (μαθητές και φοιτητές οι πιο πολλοί) και δεν έχουν εμπειρίες από το παρελθόν, γεγονός το οποίο μπορεί να συμβάλλει στην περιθωριοποίησή τους.

Η δραστηριότητα των αναρχικών, άλλωστε, θα ήταν περισσότερο αποτελεσματική αν η οικονομική τους κατάσταση ήταν καλύτερη και είχαν περισσότερες τεχνικές δυνατότητες. Ο αναρχικός τύπος της Πολωνίας δεν μπορεί να συγκριθεί μ' αυτόν της Δύσης αν και ο κόσμος κάνει αληθινές προσπάθειες για την έκδοση εντύπου.

Για όλα αύτά, εμπιστευόμαστε πολύ τους συντρόφους μας στο εξωτερικό. Η βοήθεια τους, τόσο υλική όσο και θεωρητική, μπορεί να συμβάλλει αποτελεσματικά στην δημιουργία ενός δυναμικού αναρχικού κινήματος στην Πολωνία.

Piotr Tymliński
ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το κείμενο αυτό δημοσιεύεται στην πλειοψηφία των αναρχικών εντύπων στην δυτική Ευρώπη. Για να διατηρηθεί η ύπαρξη και να ενισχυθεί η ανάπτυξη και η πρωτοβουλία των αναρχικών της Πολωνίας, Ουγγαρίας, Τσεχοσλοβακίας, Αν. Γερμανίας και ΕΣΣΔ έχει ανοιχτεί ένας λογαριασμός στον οποίο κατατίθενται χρήματα για τους αναρχικούς αυτών των χωρών. Εμβάσματα μπορείτε να στείλετε στην διεύθυνση: «EDITRICE A, CAS. POST. 17120, 20170 MILANO.» καθώς επίσης και στον Carlos Sanz Alonso, στην διεύθυνση της εφημερίδας SOLIDARIDAD OBRERA, με την ένδειξη «για τις ανατολικές χώρες».

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΣΤΟ ΚΚΕ.

Η οριακή θεμελιακή κρίση, σ'όλα τα επίπεδα, στα καθεστώτα της Ανατολικής Ευρώπης οδήγησε αναπόφευκτα τη γραφειοκρατία σε νέους πολιτικούς χειρισμούς. Η περιστρόκα ήταν ο επαναπροσδιορισμός των υλικών και ιδεολογικών όρων της κυριαρχίας στα καθεστώτα αυτά. Μια πορεία που έμελλε να οδηγήσει τις περισσότερες χώρες σταθερά στη συγχώνευση των γραφειοκρατικών δομών με τις κλασικές μορφές αστικής οικονομίας και διακυβέρνησης.

Ο μαρξισμός δεν προδίδεται, ούτε υπονομεύεται, μετατρέπομένος σε απολογητή αυτής της νέας ιστορικής εποχής, αντίθετα φτάνει στο αποκορύφωμά του, δηλαδή από επαναστατικό πρόταγμα και θεωρία κοινωνικής απελευθέρωσης, σ'ένα είδος αποκλειστικής συνεισφοράς προς τον εξορθολογισμό της καπιταλιστικής ανάπτυξης, στο οποίο, απ'τη συνολική του συγκρότηση σαν σύστημα λόγου και πράξης, ήταν προορισμένος να φτάσει.

Η εξισορρόπηση του κρατικού σχεδιασμού με την ιδιωτική πρωτοβουλία ήταν κιόλας επιβεβλημένη τόσο απ'την οριακή κρίση όσο κι από το μίσος των λαών που υπέστησαν την ιστορική δοκιμασία του μαρξισμού λενινισμού στην πράξη. Τα Κ.Κ της Α.Ευρώπης μετέξελίχθηκαν σε φορείς αυτής της εξισορρόπησης, έφτασαν δηλαδή εκεί που, απ'την οριακή κρίση των καθεστώτων τους καθώς και απ'την ενδότερη φύση τους ήταν ταγμένα να φτάσουν. Μια τέτοια μετέξελιξη παρατηρούμε, όπως ήταν αναμενόμενο, και σ'ολόκληρο το φιλοσοβιετικό κομματικό δίκτυο της Δύσης. Ακόμα και ο πιο συγκρουσιακές συνωμοτικές τάσεις (αντάρτικα) που επιβεβαίωνταν από το μαρξισμό, κυρίως στις τρίτες χώρες, παρουσιάζουν μια αδιανότητη, μέχρι πριν, διαλλακτικότητα.

Κι αυτό βέβαια όχι μόνο λόγω του εκδιασμού των εξελίξεων στην Α.Ευρώπη, στην οποία έβρισκαν τις διεθνείς τους αναφορές, αλλά και λόγω της εκπλήρωσης στόχων, σ'ορισμένες περιπτώσεις στον υποανάπτυκτο καπιταλισμό, απ'τους οποίους αντλούσαν τη δικαιωση της δράσης τους αυτές οι τελευταίες τάσεις: την εκδιομηχάνιση και την ορθολογιστική ανόρθωση του κράτους.

Η διαδικασία όμως της μετέξελιξης των Κ.Κ στη Δύση παίρνει ένα πολύ πιο τραγικό χαραχτήρα. Οσο κι αν οι φιλοσοβιετικοί φορείς έχασαν τα βασικά σημεία αναφοράς τους, αφού δεν μπορούν πια να παρουσιάσουν την εικόνα σταθερότητας και γαλήνης για τον «υπαρκτό σοσιαλισμό», παρ'όλα αυτά καταφέρουν νά επιβιώνουν με διάφορους τρόπους και για διάφορους λόγους τα πρότυπα μιας ξεπερασμένης νοοτροπίας και τακτικής ηγεμονίσμου, που δυσκολεύουν το έργο της ίδιας τους της μετέξελιξης.

Κάθε κοινωνικός οργανισμός, όπως έλεγε ο Μαρξ, είναι προορισμένος να ολοκληρωθεί, να εκτεληρώσει την ανάπτυξη των δυνάμεων του σύμφωνα με το είναι του και αυτή η ολοκλήρωση περνά πάντα από αντιφάσεις και συγκρούσεις.

Η ανάπτυξη ή μετέξελιξη του ΚΚΕ χαραχτηρίζεται από σκληρές συγκρούσεις κι έντονη κρίση την τελευταία περίοδο, επιφέροντας μια σχετική στασιμότητα. Οι πρωταγωνιστές των συγκρούσεων, που δρίσκονται σ'ανώτερα κλιμάκια της ιεραρχίας, εξηγούν τη στασιμότητα και κρίση στο κόμμα. Είτε εκφραστές σχημάτων μιας πρώιμης ιδεολογικής-κομματικής περιόδου, είτε πρωτοπορία στη διαδικασία της μετέξελιξης του κόμματος και της ιδεολογίας, είναι δέσμοι της πραγματικής προσωπικής και κοινωνικής τους ύπαρξης: το γεγονός ότι έχουν προνόμια και ότι μπορούν να έχουν ακόμα μεγαλύτερα προνόμια τους εξιναγκάζει να επιδιώξουν ανταγωνιστικά, η κάθε «τάση»

για λογαριασμό της, την απόλυτη κυριαρχία του λόγου στον οποίο στηρίζουν τα προνόμια τους και την εξασφάλιση μεγαλύτερων προνομίων.

Η κρίση δρομολογείται στο ΚΚΕ με τη δημιουργία του Συνασπισμού ο οποίος διαμόρφωσε νέους συσχετισμούς δυνάμεων στην ιεραρχία του κόμματος. Κάποιοι έπρεπε να παραχωρήσουν τα προνόμια τους για τους αναγκαίους, στην παρούσα φάση, νεόφερτους άρχοντες της Ε.ΑΡ και άλλων κομματιδίων. Σ'αυτούς που μέλλεται τότε να χάσουν σοβαρούς ηγετικούς όρους συγκαταλέγονται άνθρωποι όπως ο Κάππος, ο Κοτζιάς και άλλοι, που ακριβώς για αυτό το λόγο εχθρεύονται το Συνασπισμό με ιδεολογικά βέβαια προσήματα.

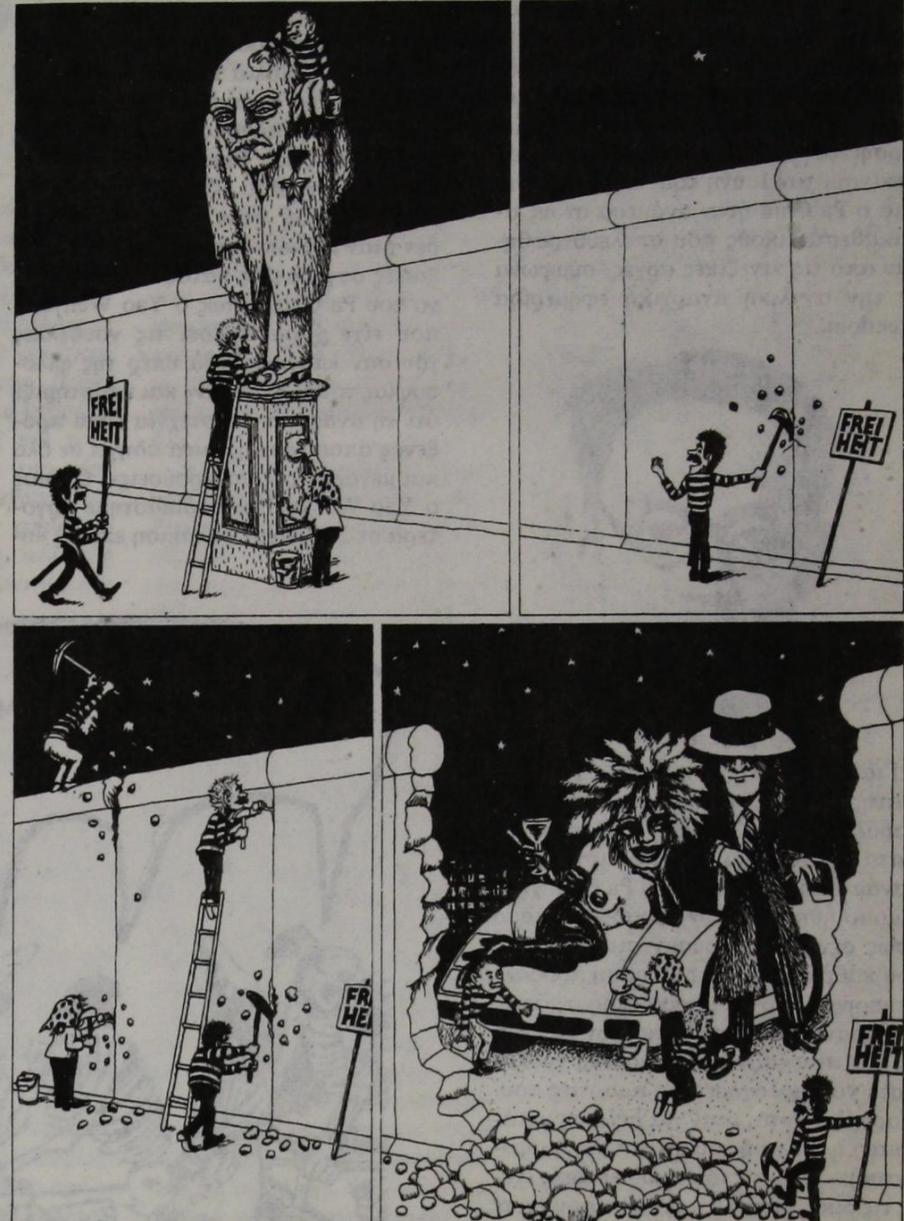
Οι διαφωνούντες, ή καλύτερα αυτόι που πλήρωσαν το κόστος της συγκρότησης του Συνασπισμού δεν αμφισβητούν τους προέδρους, τις κεντρικές επιτροπές, τα πολιτικά γραφεία, την καθοδήγηση, με λίγα λόγια την γραφειοκρατία σαν τέτοια και την ιεράρχηση της οργάνωσης. Αυτά συνεχίζουν για όλους να είναι α πριορι, γιατί αμέως μετά την παραίτηση ή τη διαγραφή τους, σπεύδουν στη δημιουργία ενός νέου κόμματος με τα ίδια χαραχτηριστικά και λενινιστική ιδεολογία, διεκδικώντας την ορθοδοξία για λογαριασμό τους. Ποιό θα μπορούσε άλλωστε να είναι το περιεχόμενο της αμφισβήτησης του Κάππου π.χ. ενός ανθρώπου που εκ μέρους του κόμματος για τη σφαγή της Τιεν Άν Μεν, είχε πει ότι το κόμμα δεν μπορεί να τοποθετηθεί πάνω στα γεγονότα επειδή δεν έχει Κ.Ο.Β στο Πεκίνο;

Ποιές θα μπορούσαν να είναι οι απαιτήσεις αυτού του ανθρώπου όταν πάλι με πλήρη επίγνωση των λόγων του είχε παλιότερα χαραχτηρίσει το καθεστώς του δικτάτορα Βιντέλα στην Αργεντινή, ρευστό με τάσεις εκδημοκρατισμού; Η ποιές θα μπορούσαν να είναι οι ιδεολογικές διαφορές του Κοτζιά, ενός «θεωρητικού» που προσπάθησε να «αναλύσει» και να πείσει για την αναγκαιότητα της επέμβασης του στρατού στην Πολωνία το 1981; Εχουμε λοιπόν να κάνουμε, από τότε, με σύγκρουση μηχανισμών κι όχι ιδεολογικών κατευθύνσεων, μ'έναν ιδιαίτερα έντονο ανταγωνισμό εξουσίας.

Τότε οι συγκρούσεις αυτές ξεκαθαρίζουν σχετικά εύκολα. Ομως αυτή η σύγκρουση μηχανισμών δεν τελειώνει ασφαλώς με την αποπομπή του Κάππου και την παραίτηση κάποιων που τον ακολούθουν απ'το ΚΚΕ ακινητοποιήσαν την KNE. Γιατί η σύγκρουση παίρνει νέα διάσταση σήμερα απ'την κατάθεση και προσπάθεια έγκρισης του «Ανανεωτικού προσχεδίου» που επιδιώκουν πάνω στους όρους ηγεμονίας διάφορα νέα στελέχη και φατρίες του κόμματος εν όψει του πρόσφατου συνεδρίου.

Τώρα ξανά, κάποιοι άλλοι καλούνται να πληρώσουν το κόστος της «Ανανέωσης» αφού ένας νέος προσδιορισμός της ιδεολογίας και του κόμματος που επιδιώκεται, απαιτεί νέες ανάγκες και ενδεχομένως νέα προσόντα στ'ανώτερα κλιμάκια της ιεραρχίας του κόμματος. Να λοιπόν ο πυρρής της πιο πρόσφατης και πιο δύσκολης κρίσης στο ΚΚΕ. Η «ανανέωση» της γραφειοκρατίας και της ιδεολογίας της, μετατρέπεται σ'ένα νέο βωμό όπου καλούνται να θυσίασουν τα οφίτσια τους τα πρόσωπα -παλαιά κυρίως- που είναι ανίκανα ν'ανταποκριθούν πρακτικά στον επαναπροσδιορισμό των όρους του ηγεμονίσμου, δηλαδή στην μετέξελιξη.

Κι αυτοί όλοι (Φλωράκης, Παπαρήγα κλπ) είναι όσοι περιμένουν την τελική έκβαση των πρώτων συγκρούσεων και αποπομπών στο κόμμα. Κατάλαβαν ότι οι νέοι συσχετισμοί δεν ήταν τότε απειλή για αυτούς και καρφίερα, υποστηρίζοντας και ακόμα πρωθυπότητας ενεργά τη μετέξελιξη. να διατηρήσουν τις ηγετικές θέσεις τους. Δεν υποψιάστηκαν όμως ότι σε σύντομο χρονικό διάστημα θα αποτελέσει οργανικό μέρος της εκσυγχρονιστικής αναπτυξιακής λογικής του συστήματος.

Έτσι του κόμματος θα τους καθιστούσαν μη χρήσιμους ή ανίκανους στην αναρρίχηση της ιεραρχίας. Γι αυτό, με τη σειρά τους πια, ανένδοτοι, διατεθειμένοι να μη δεδομένης της πιθανής κατάδικης της περεστρόκια που επιδιώκεται από ένα μέρος της κομματικής γραφειοκρατίας στην ΕΣΣΔ δίνοντας πάλι κύρος στην ορθοδοξία, εχθρεύονται -ενισχύονται με τα ορθόδοξα λάβαρα της σοβιετικής μητρόπολης- τη μετέξελιξη που εξηγήσαμε, απ'την οποία ούτως ή άλλως όμως ένα ΚΚ είναι καταδικασμένο, απ τη φύση της οντότητά του να περάσει. Εδώ δρίσκεται και το στοιχείο της τραγικότητας, δηλαδή στο γεγονός ότι αυτοί οι άνθρωποι εναντιώνονται στη νομοτέλεια του ίδιου τους του εγχειρήματος. Παράλληλα, το επιπλέον στοιχείο που τους αποκαλύπτει και τους εξευτελίζει ολοσχερώς είναι ακριβώς ότι τα ιδεολογικά προσήματα που χρησιμοποιούν για την προάσπιση των προνομίων τους, στη σύγκρουσή της μητρόπολης- τη μετέξελιξη-

νει και τραγελαφικό χαραχτήρα σε τέτοιο βαθμό, που δέλπουμε διάφορους πρώην τιμητές της ορθοδοξίας, ακόμα και κατά τη διάρκεια της ύπαρξης του Συνασπισμού, ξαφνικά να γίνονται σήμερα υποστηρικτές της «ανανέωσης». Το παράδειγμα του Γ. Φαράκου είναι χαραχτηριστικό: ένας άνθρωπος, που ο παραμερισμός του είναι ζήτημα χρόνου, γιατί λοιπόν από πρωτοπόρος της ορθοδοξίας να μην γίνει υποστηρικτής της «ανανέωσης»;

Αν και ανίκανος κι αυτός να ανταποκριθεί στη νέα τάξη ηγεμονισμού που επιδιώκει η «ανανέωση», μπορεί το γλύψιμό του προς τους «ανανεωτικούς» να τον κρατήσει σε μια αξιόλογη προνομιακή θέση. Διαισθανόμενος, μακροπρόθεσμα

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Δεν υπάρχει μεγαλύτερη απάτη από τους ανθρώπους της πολιτικής. Η ζωή τους είναι σταθερά εξαρτημένη από επιλογές που βρίσκονται μακριά από εκείνες που είναι για τους ανθρώπους κύριες και πρωταρχικές.

Σε αυτήν την προοπτική, μόνος εναντίον όλων, ο άνθρωπος που σκέπτεται, βρίσκεται μπροστά σε μια επιλογή, ή να δείχνει σκληρός και άκαμπτος με τον εαυτό του και τους άλλους, ή να πέφτει μέσα σ' εκείνο το θάραρθρο των συμβιθασμών και των ευγενιών οι οποίες κάνουν να φαίνεται η δράση σαν η καλύτερη λύση για να κάνει κανείς λίγα ή τίποτα.

Πιστεύω ότι συχνά δεν αντιλαμβανόμαστε πως η πολιτική πράξη έχει την υπεροχή και στην οικονομική πράξη και πως η περιθωριακή χρησιμότητα των πολιτικών σχέσεων την κάνει να υπερισχύει των πραγμάτων που μπορούμε να κάνουμε για να ζήσουμε καλύτερα την ζωή μας.

Είμαστε πολιτικοί ακόμη και χωρίς να το θέλουμε. Οχι τόσο όταν αναφερόμαστε στις μεγάλες ιστορικές διαπραγματεύσεις του κράτους ή των άλλων επιπέδων της κυριαρχίας, όσο όταν διαχειρίζομαστε - μέσα στον μικρόκοσμο της καθημερινής ζωής - τις σχέσεις με τους άλλους, τον μικρό χώρο «δύναμης» πού πρέπει να κατακτήσουμε.

Εν τέλει δηλώνουμε ευαίσθητοι και αδύναμοι, προσπαθούμε να είμαστε ανεκτικοί με τους άλλους, ευαίσθητοι στο να αναπτύξουμε τις ίδεες μας, υποκριτικοί και μελιστάλακτοι στο να υπενθυμίζουμε την διαφωνία μας. Οταν μας έρχεται διάθεση εξέγερσης και θα θέλουμε να ορμήσουμε εναντίον αυτού που διαφωνεί μαζί μας, εναντίον - πιο συχνά - στον εχθρό μας, αμέσως εμφανίζεται μια ταμπέλλα των δυνατοτήτων και της τιμής που πρέπει να πληρώσουμε. Ενας μοχθηρός μηχανισμός μας σπρώχνει να εξετάσουμε καλύτερα την «κατάσταση», να αξιολογήσουμε υπέρ ή εναντίον, να υπολογίσουμε τα επακόλουθα μακάρι σε διαφορετικές συνθήκες, συνθήκες στις οποίες η προσωπική στιγμή ή η φύση μας θα είχαν ίσως υπερισχύσει.

Οταν εξετάζουμε τα πράγματα αφηρημένα στον κλειστό χώρο των λέξεων, παίζοντας με τα φαντάσματα της ορολογίας, τότε λοιπόν είμαστε απόλυτα σύμφωνοι με μας τους ίδιους και με τον κόσμο μας και με τον δικό μας τρόπο που υποφέρουμε και σκεπτόμαστε την ζωή μας. Άλλα όταν οι ίδιες οι εμπειρίες, οι αντιθέσεις, μας μεταφέρουν μπροστά σε σχέσεις πιο σύνθετες, γιατί μας μεταφέρουν στο εσωτερικό των συμφερόντων των πολιτικών δυνάμεων, δεν παραμένουμε «εμείς οι ίδιοι» αλλά γινόμαστε οι τυφλοπόντικες στην αναζήτηση της «αλήθειας.»

Και από αυτήν την στάση που σε άλλες καταστάσεις θα είχαμε χαρακτηρίσει όχι μόνο αφόρητη αλλά απεναντίας αδιανότητη γινόμαστε κέρυκες και υποστηρικτές. Και κάτι περισσότερο. Από την στιγμή που πήραμε τον δρόμο αυτόν της πολιτικής αξιολόγησης των δυναμικών σχέσεων και προοπτικών, δεν αντιλαμβανόμαστε πως η ίδια αρχική μας επιλογή μάς ωθεί σε κρίσεις που καταδικάζουν τα αρχικά βασικά κριτήρια που υποστηρίζουμε σαν επαναστάτες. Και δεν αντιλαμβανόμαστε αυτό το οποίο αντικειμενικά οι δικιές μας αρχικές επιλογές, οι δικές μας επιθυμίες μπορούν να ορίσουν. Δυστυχώς κλεισμένοι μέσα στον διεφθαρμένο κύκλο των «έύκολων επιθετικών» δεν γυρίζουμε πίσω για κανένα λόγο. Προτιμάμε να πάμε μπροστά, πρέπει να πάμε μπροστά μέχρι τις πιο ακραίες συνέπειες. Το αναπόφευκτο των πράξεων μας και οι συνέπειες βρίσκονται κοντά-κοντά μέσα στις λανθασμένες μας αξιολογήσεις. Αλαζονεία και αγάπη μάς εμποδίζουν να λύσουμε τον κόμβο.

από σελ. 10

τος, που δεν δέχτηκαν ασυζητητή οποιαδήποτε μετατροπή των αρχών τους. Άλλοι φάντηκαν περισσότερο ελαστικοί, μέχρι που σήμερα εξαντλείται η αντοχή τους μπροστά στην «ανανεωτική» πρόταση κατάργησης σχημάτων και δεοντολογίας την οποία δεν μπορούν ν' απαρνηθούν από ένα σημείο και μετά.

Η συντριπτική πλειοψηφία της KNE που, στο πρόσφατο συνέδριο, τίθεται ενάντια στο «ανανεωτικό προσχέδιο», επιθετικώνει αυτή τη διαπίστωση. Οταν τόσα χρόνια, η «αστάλινη σταθερότητα» και το «αδιαπέραστο οχυρό» του «υπαρκτού σοσιαλισμού» και της ιδεολογίας που έδιναν νόημα και σημασία στην καθημερινή ζωή αυτών των ανθρώπων, παρουσιάζονται μέσα σε λίγους μήνες ένας εύθραυντος όγκος βαρδαρότητας και παραλογισμού, τότε κλωνίζεται και χάνει την ισχύ της η ση-

μασιοδότηση της οντότητάς τους και διαγίνουν μπροστά σ'ένα υπαρξιακό άγχος και αδιέξοδο.

Αυτοί όλοι λοιπόν, με το φόρο που σωρεύει πάνω τους αυτή η κατάσταση, είχαν κι έχουν δύο επιλογές: είτε, φτάνοντας στα έσχατα όρια της νοητικής τους αποδιογάνωσης κι αντοχής, ν' απομονωθούν, ή, να επιστρέψουν χωρίς ενδοιασμός στους κόλπους του κατεστημένου παραδίδοντας και τα τελευταία αριστερά τους γνωρίσματα -όπως έκαναν και κάνουν τώρα πολλοί- είτε, μπροστά στην εγγενή τους αδυναμία για προσαρμογή στην πραγματικότητα της μετεξέλιξης του κόμματος, ν' αρνηθούν την κατάρρευση των μύθων και να διατηρήσουν την πίστη στο δόγμα που είναι ανίκανοι να το αντικαταστήσουν με οιδήποτε, επιζήτωντας εναγώνια, ίσως για αυτό το λόγο, νέα κομματική στέγη. Για παράδειγμα, η ήπαρξη τετοιων ψυχοπαθητικών συνδρόμων εκ-

Τι να κάνουμε;

Σαν πρώτο πράγμα θα πρέπει να πετάξουμε το φάντασμα της πολιτικής απόφασης. Σε καμιά στιγμή, ποτέ και για κανένα λόγο, αυτή θα πρέπει να υπερισχύσει των δικών μας επαναστατικών επιλογών, που όπως όλοι γνωρίζουμε είναι επιλογές αξιών και δεν μπορούν να συγχέονται με τις στρατηγικές ή τακτικές επιλογές στις οποίες από καιρό σε καιρό είμαστε ολιγότερο ή περισσότερο επιρρεπείς να τις ορίσουμε σαν αποδεκτές. Θα πρέπει να απορρίψουμε την ποσοτική λογική εξ αιτίας των ευκαιριών που θα μπορούσαμε να χάσουμε, των σχέσεων που μπορούσαμε να καταστρέψουμε, των εικόνων που θα έπρεπε να θυσιάσουμε. Θα πρέπει να τα πετάξουμε όλα αυτά, ακόμη και με το κόστος του να πρέπει να ξαναρχίσουμε από την αρχή κάθε φορά με αυτήν την «άμβλυνση» την οποίαν όλοι οι επαναστάτες θα πρέπει να συντηρούν και την οποία θεωρούμε από καιρό σαν απαραίτητο στοχείο της ταξικής πάλης.

Και έπειτα για να μην μιλάρε συνεχώς θα πρέπει να εργαστούμε για γίνοντας δυνατές οι πολιτικές πράξεις. Στην περίπτωση που αυτές για έναν οποιοδήποτε λόγο παρουσιάζονται σαν αναγκαίες θα πραγματοποιούνται. Άλλα θα έχουμε πάντα υπ' όψη πως κάνουμε συγκεκριμένες επαναστατικές θυσίες. Θα πρέπει δε να ελευθερώσουμε έναν μηχανισμό προειδοποίησης και κινδύνου. Σε αυτήν την διεύθυνση θα πρέπει να υποστηρίζουμε όχι μόνο τις επαναστατικές μας πεποιθήσεις αλλά και την σκληράδα της καρδιάς μας. Οχι στην ασάφεια των λέξεων αλλά στην πραγματικότητα των πραγμάτων. Δυστυχώς συχνά παρασυρόμαστε από αισθήματα γεμάτα από καλωσύνη και αδελφοσύνη, αισθήματα που ο καθένας από μας έχει μέσα του, πάντα ανήσυχοι στο ότι θα τα χάσουμε στον δρόμο ή θα μας τα χαλάσουν οι καπιταλιστικοί μηχανισμοί.

Εξ αιτίας αυτής της ανησυχίας δεν βλέπουμε την στιγμή να θγάλουμε έξω όσα μένουν από το «ανθρώπινο» που υπάρχει μέσα μας. Μπροστά σε ένα γεγονός είμαστε έτοιμοι να συγκινηθούμε και να δακρύσουμε. Δεν λέγω πως αυτή η συμπεριφορά είναι αρνητική. Άλλα ισχυρίζομαι πως όταν υπερισχύει αυτή, κατασκευάζεται η άλλη πλευρά της πολιτικής σκηνής, η συναισθηματική πλευρά ή εάν προτιμάτε η προσωπική πλευρά. Αμφότερες οι πλευρές αυτές είναι δυνάμεις οι οποίες μας μεταφέρουν μακριά από μια σωστή αξιολόγηση του θέματος που εξετάζουμε.

Ολόσχεδιανο το σύνολο των συντρόφων δεν συμφωνεί με αυτές τις θέσεις. Οι πιο τρέχουσες πρακτικές μιλούν για κενότητα και για έλλειψη ηθικής, για επαγγελματισμό της επαναστατικής δράσης, για εξτρεμισμό των λέξεων, για εξάσκηση σε μια όποιη που είναι σκοτεινή για την ζωή. Αυτός ο χορός των διαφορών με πείθει για το πόσο δυνατές είναι οι αντιστάσεις στο να εγκαταλειφθούν τα «πολιτικά» είδωλα και τα «συναισθηματικά». Καθένας περνά την ζωή του όπως μπορεί και συνήθως ενεργεί απότομα όταν κάποιος άλλος θέλει να τον ξυπνήσει από τον δογματικό του ύπνο. Δεν υπάρχει όμως αμφιθολία πως ακριβώς απ' αυτήν την συμπεριφορά μπορεί να μετρηθεί η αποτελεσματικότητα του ψυχολογικού αντίκτυπου και το βάθος του ύπνου και εάν όχι ακριβώς, τουλάχιστον η γοητεία των ονείρων που αυτός ο ύπνος παράγει.

Alfredo M. Bonanno
«Από την εφημερίδα
Provocazione»

φράστηκε κιόλας μέσα από σχήματα του παρελθόντος όπως ΣΑΚΕ, ΚΚΕ (μ-λ)...ή νέα σχήματα όπως ΑΚΕΠ, ΕΑΜ, Λαϊκή Αντιπολίτευση...

Σ' αυτό το σημείο αξίζει ν' αντιγράψουμε από το βιβλίο «Η ψυχοχή ιδεολογία» του Κώστα Παπαιωάννου, τον Πολωνό διανοητή Λέζεκ Κοζαλόφσκι: «εκατομμύρια άνθρωποι ανατράφηκαν στην κομμουνιστική φρασεολογία του σταλινισμού. Την έστρεψ

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΔΡΟΜΗ

Η Ιδιώτευση στην Αρχαία Αθήνα περιφρονούνταν, καθώς θεωρούνταν το συνώνυμο της «βλακείας» και επί Σόλωνα είχαν θεσμοθετηθεί μέτρα για το περιορισμό των «Ιδιωτών». Οι ανάγκες της κοινωνικής οργάνωσης της Πολιτείας, προϋπόθεταν τη συμμετοχή όλων των πολιτών (όσων είχαν το κυριαρχούσα δικαίωμα να εκλέγουν και να εκλέγονται) στη ζωή της Πολιτείας και όποιος απέφευγε να εκπληρώνει τα δικαιώματά του, θεωρούνταν «άχρηστος». Αργότερα, έως το Μεσαίωνα, που επικράτησαν στρατοκρατικά και απολυταρχικά καθεστώτα βασιλιάδων, αυτοκρατόρων και φεουδαρχών, εκμηδενίστηκαν και ποδοπαθήθηκαν οι αξίες της συμμετοχής του πολίτη στα κοινά. Οι αστικές επαναστάσεις επανέφεραν τα ατομικά δικαιώματα και τη συμμετοχή όλων των πολιτών στο προ-

μάτων ως διαχειριστών του συστήματος.

Η «αυτόνομη» δραστηριότητα θεμελιώνεται και νομιμοποιείται μόνο στο χώρο της καπιταλιστικής δραστηριότητας, ως «ιδιωτική πρωτοβουλία», που τελευταία αποτελεί το αδιαμφισβήτητο σημείο αναφοράς σ'Ανατολή και Δύση.

Η «ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ» αποτελεί τη νέα ΘΡΗΣΚΕΙΑ της κυριαρχίας και οι «ΙΔΙΩΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ» είναι οι νέοι λαϊκοί εκπρόσωποι. Οι Πιστοί, ως εργαζόμενοι που αποτελούν τη ΠΡΩΤΗ ΥΛΗ για να παραχθεί το προϊόν των «ΙΔΙΩΤΩΝ ΘΕΩΝ» παρακολουθούν τα θαύματά τους. Οι σύγχρονοι «ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΕΣ», πολιτικοί, τεχνοκράτες, δημοσιογράφοι, εποπτήμονες, εργατοπατέρες και άλλοι προσπαθούν να πείσουν τους «πιστούς» για την εκπλήρωση των «ΘΕΙΚΩΝ ΙΔΙΩ-

το άλλοθι των αφεντικών για να πραγματοποιηθούν οι επενδύσεις των τραγελαφικών συνταγματάρχων. Η αποκατάσταση της Δημοκρατίας και οι «δυσκολίες» της μεταπολίτευσης ήταν το άλλοθι για τον αυταρχισμό του καραμανλικού κράτους. Η «καμμένη γη» που παρέλαβε το ΠΑΣΟΚ και η εναρμόνισή του με τις κατευθύνσεις της ΕΟΚ, ήταν το πλαίσιο του τριτοκοσμικού αυταρχισμού που επιβλήθηκε στη κοινωνία. ΧΑΟΣ παρέλαβε ο Μητσοτάκης από το ΠΑΣΟΚ γι'αυτό πρέπει να πάρει «σκληρά» μέτρα για την «ανόρθωση της οικονομίας». Η συνταγή των διαχειριστών είναι η ίδια διαχρονικά.

Το «κράτος πρόνοιας» με την επέκτασή του στην οικονομία, την παραγωγή, την παιδεία, την Υγεία, αποτελούσε την ασφαλιστική δικλείδια της ενσωμάτωσης και της αφομοίωσης των κοινωνικών συγκρούσεων και αντεγκλίσεων. Οι νέες σχέσεις κυριαρχίας και η παγκόσμια αναδιάρθρωση του «κεφαλαίου», ανατρέπουν τις προηγούμενες συνθήκες εκμετάλλευσης και χειραγώγησης. Επι και εδώ σε συγχρονισμό με τις άλλες χώρες της ΕΟΚ, η παιδεία, η Υγεία, η Ασφάλιση και οι Κοινωνικές παροχές ιδιωτικοποιούνται. Νέοι τομείς προσφέρονται στα αφεντικά για να αναπτύξουν τα κέρδη τους. Το ξεπόλλημα των κρατικών επιχειρήσεων θα είναι το πρώτο βήμα για να θησαυρίσουν οι «επενδυτές». Μια κοινωνία που είχε εθιστεί στην παρέμβαση του κράτους για να λύνει τα προβλήματά της, παρακολουθεί αποχαυνωμένη τις αλλαγές που έρχονται. Τα αφεντικά περιμένουν το ξεπόλλημα των επιχειρήσεων, της υγείας, της παιδείας, των

τραπεζών, για να επεκτείνουν τα κέρδη τους. Αν βρουν τους εργαζόμενους υποταγμένους για να εξυπηρετήσουν τα σχέδιά τους, θα εφαρμόσουν με την τέταρτη βάρδια και την μερική απασχόληση το μοντέλο των άλλων χωρών της Δύσης.

Ο εκσυγχρονισμός για τον οποίο κόπονται όλοι οι διαχειριστές, δεξιοί και αριστεροί, απαιτεί το γκρέμισμα των κοινωνικών «κατακτήσεων», την άμβλυνση των ταξικών αντιθέσεων και την εντατικοποίηση της εκμετάλλευσης και της καταπίσης. Η κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού, που ήταν το αποκορύφωμα της «επιτυχίας» των εργατικών «κατακτήσεων», όπως διαλαύουσαν οι κόκκινοι διαχειριστές της εξουσίας, διευκολύνει τις νέες σχέσεις κυριαρχίας και εμφανίζει τις όποιες αντιστάσεις εκδηλώνονται ως σημεία ενός παρελθόντος που έχει οριστικά τελεώσει.

«Είμαστε εργάτες και όχι τρομοκράτες».

Κύριο χαρακτηριστικό της προηγούμενης περιόδου, ήταν η προσπάθεια των κρατικού-συδικαλιστών να επιβάλλουν την νοοτροπία του Δημόσιου Υπαλλήλου. Μια νοοτροπία που κυριαρχεί σ'όλη την κοινωνία. Το όνειρο του κάθε μικροαστού είναι να πάρει μιά θέση στο Δημόσιο. Οι κυριαρχείς αξίες του ατομισμού, της παραίτησης και του καταναλωτισμού επικράτησαν.

Οι εργαζόμενοι απαντούν:

Δεν είμαστε τρομοκράτες, είμαστε εργάτες.

Δεν είμαστε αναρχικοί, είμαστε οικογενειάρχες.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΚΕΡΜΑΤΙΣΜΟΣ

Η επδρομή των αφεντικών διευκολύνεται από τον κοινωνικό κατακερματισμό. Η ανάπτυξη της μεσαίας τάξης, ο εύκολος πλούτουσμός και ο καταναλωτισμός της συμπαρασύρουν και τους εργαζόμενους και τους αγρότες προς αυτή την κατεύθυνση. Σε μιά χώρα με χιλιάδες περίπτερα και εκατοντάδες χιλιάδες μαγαζιά ευδοκιμούν εύκολα οι «ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ» ιδεολογίες. Ατομισμό, παθητικοποίηση, γενικευμένη άνοια, είναι οι αξίες ικανές να στηρίξουν την «ΙΔΙΩΤΙΚΗ» πρωτοβουλία. Η απουσία αντίστασης στα σχέδια της ε-

ξουσίας και η παγκόσμια ενοποίηση των διαχειριστών τους, δρομολογούν και νομιμοποιούν στις συνειδήσεις την απάθεια και τον ευνουχισμό της σκέψης. Το άτομο και η συλλογικότητα έχει παρατηθεί στα σχέδια της Κυριαρχίας. Κατά πόσο, η σκέψη, η συνείδηση, η ελεύθερη δραστηριότητα, θα υπομείνει τον εναγκαλισμό της ασφυκτικής εμπορευματοποίησης και εκμετάλλευσης κάθε πτυχής της καθημερινής ζωής θα απαντηθεί από τον καθένα και την κοινωνία στην πράξη.

Οσοι φίλοι της Ενωσης Αναρχικών θέλουν να ενισχύουν την προσπάθεια της μπορούν να στείλουν κείμενα, γράμματα, ειδήσεις ή οποιοδήποτε υλικό κρίνουν απαραίτητο στις πιο κάτω διευθύνσεις :

ΕΝΩΣΗ ΑΝΑΡΧΙΚΩΝ ΑΘΗΝΑΣ και εφημερίδα ΑΝΑΡΧΙΑ

Τ.Θ 26050, ΑΘΗΝΑ 10022
ΕΝΩΣΗ ΑΝΑΡΧΙΚΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ και εφημερίδα Ε-ΚΤΟΣ ΝΟΜΟΥ

Σπάρτης 41 Θεσ/νική και
Τ.Θ. 11251.54110 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΕΝΩΣΗ ΑΝΑΡΧΙΚΩΝ ΑΓΡΙΝΙΟΥ Ι.Στάκου 52 και
Τ.Θ. 93 ΑΓΡΙΝΙΟ 30100

Επίσης στις πιο πάνω διευθύνσεις υπάρχουν προηγούμενα φύλλα, των εφημερίδων «ΑΝΑΡΧΙΑ» και «ΕΚΤΟΣ ΝΟΜΟΥ» και εκεί μπορείτε να απευθυνθείτε για συνδρομές και οικονομική ενίσχυση.

σκήνιο του «κοινωνικού γίγνεσθαι» και της ιστορίας.

Σήμερα η παγκόσμια κυριαρχία του καπιταλισμού πρωθώντας τη «γενικευμένη ιδιώτευση» ως κυριαρχητική αξία, επιβάλλει τον κοινωνικό κατακερματισμό, τον ατομισμό, τον αφελιμισμό, την πολιτικοποίηση και τον εξοθελισμό της ανθρώπινης ατομικής δυνατότητας επέμβασης. Η εμπορευματοποίηση του συνόλου της ανθρώπινης δραστηριότητας αποτέλεσε το τάφο της συλλογικότητας, της κοινωνικότητας και της συμμετοχής του ατόμου στις κοινωνικές εξελίξεις.

Οι νέες σχέσεις κυριαρχίας της «κοινοβουλευτικής δημοκρατίας» ενίσχυσαν τους εξουσιαστικούς μηχανισμούς σε τέτοιο σημείο που η συμμετοχή στα κοινωνικά δρώμενα να είναι έργο μόνο των επαγγελματιών πολιτικών και των εξουσιαστικών μηχανισμών των κομ-

πικών ΤΙΚΩΝ» θαυμάτων.

Οι σημερινοί ΠΙΣΤΟΙ είναι καλά πληροφορημένοι για τα ΘΕΙΚΑ αφεντικά τους. Καθημερινά βομβαρδίζονται από τα καταρθρώματά τους. Πόσο ανέβηκαν τα κέρδη τους, πόσο ανέβηκαν οι μετοχές τους, πόσο μεγάλη και πλούσια είναι η κατοικία τους, πόσο ακριβό είναι το αυτοκίνητο που χρησιμοποιούν.

Τα ΑΦΕΝΤΙΚΑ τους για να τους διασκεδάσουν και να τους ευχαριστήσουν φέρνουν καθημερινά μέσω της τηλεόρασης στο σπίτι του κάθε ΠΙΣΤΟΥ την έκταση του πλούτου του ΘΕΙΚΟΥ τους ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ. Επίσης ξεδύνουν δισεκατομμύρια για να αγοράσουν ανθρώπινα ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ τα οποία στις σύγχρονες ΑΡΕΝΕΣ-ΓΗΠΕΔΑ ικανοποιούν δισεκατομμύρια ΠΙΣΤΟΥΣ σ'όλο τον κόσμο.

ΚΡΑΤΟΣ «ΙΔΙΩΤΩΝ» ΚΑΙ Η ΑΠΑΤΗ ΤΟΥ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ» ΚΡΑΤΟΥΣ

Οι διαχειριστές του κράτους πάντα εξυπηρετούν με τις αποφάσεις και την πολιτική τους, τα αφεντικά. Από τους ανόητους συνταγματάρχες μέχρι τους σημερινούς, όλοι προσπαθούν μέσα από τις «δυσκολίες» να «υπηρετήσουν» την «ανάπτυξη» και επεδίωκαν τις «ιδιωτικές επενδύσεις». Η επι-

δρομή της ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ σήμερα δεν είναι κάτι το καινούργιο, παρά μόνο ανταποκρίνεται στο νέο μοντέλο κυριαρχίας εναρμονισμένο με το παγκόσμιο ολοκληρωτικό και συγκεντρωτικό μοντέλο της «κοινοβουλευτικής δημοκρατίας».

Οι κίνδυνοι του κομμουνισμού ήταν